Atlas Obscura

2. VYDÁNÍ

FASCINUJÍCÍ PRŮVODCE KURIÓZNÍMI MÍSTY SVĚTA

DRUHÉ PŘEPRACOVANÉ VYDÁNÍ

100 nových míst

12 městských průvodců

JOSHUA FOER, DYLAN THURAS & ELLA MORTON

Atlas Obscura

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.cpress.cz
www.albatrosmedia.cz

Joshua Foer, Dylan Thuras a Ella Morton

Atlas Obscura – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

Atlas Obscura

Joshua Foer, Dylan Thuras
a Ella Morton

CPRESS

Důležitá poznámka pro čtenáře

Přestože se autoři i vydavatelé snažili ujistit se o správnosti všech informací v tomto průvodci, čtenářům přesto před cestou za dobrodružstvím doporučujeme si jednotlivá místa vyhledat na internetu. Informace o dopravě se mohou často měnit a adresy GPS uvádíme pouze orientačně (a v zahraničním zápisu, pro lepší vyhledávání na zahraničních webech i mapách; poznámka českého vydavatelství). Pokud narazíte na zastaralé nebo neplatné informace, prosím, informujte nás o tom na emailové adrese book@atlasobscura.com.

Atlas Obscura je určen pro milovníky dobrodružství, čtenářům přesto radíme cestovat bezpečně a držet se zákonů navštívené země. Některá místa, která zde popisujeme, nejsou veřejnosti přístupná nebo je ke vstupu potřeba získat povolení. Autor i vydavatel nenese žádnou zodpovědnost za ztráty či zranění vzniklá při návštěvě míst popsaných v této knize.

First published in the United States as ATLAS OBSCURA: An Explorer's Guide to the World's Hidden Wonders
Maps by Scott MacNiell
Illustrations by Sophie Nicolay
Gatefold map by the Map Shop, LLC
Gatefold illustrations by Rachel Krohn
Published by arrangement with Workman Publishing Co., Inc., New York.
Copyright © 2016, 2019 by Atlas Obscura, Inc.
Translation © Tereza Kochová, 2021

ISBN tištěné verze 978-80-264-4365-0
ISBN e-knihy 978-80-264-4541-8 (1. zveřejnění, 2022) (ePDF)

Lidské štěstí

tkví v pochopení, že život bez údivu nestojí za to žít.

– Abraham Joshua Heschel

OBSAH

ÚVOD ix

EVROPA

Velká Británie a Irsko 2
ANGLIE / IRSKO / SEVERNÍ IRSKO / SKOTSKO

Západní Evropa 22
RAKOUSKO / BELGIE / FRANCIE / NĚMECKO
ŘECKO / KYPR / ITÁLIE / NIZOZEMÍ
PORTUGALSKO / ŠPANĚLSKO / ŠVÝCARSKO

Východní Evropa 75
BULHARSKO / CHORVATSKO / ČESKO
ESTONSKO / MAĎARSKO / LOTYŠSKO
LITVA / MAKEDONIE / POLSKO / RUMUNSKO
RUSKO / SRBSKO / SLOVENSKO / UKRAJINA

Skandinávie 98
DÁNSKO / FINSKO / ISLAND / NORSKO
ŠVÉDSKO

ASIE

Blízký a Střední východ 112
ÍRÁN / IRÁK / IZRAEL / PALESTINA
LIBANON / SAÚDSKÁ ARÁBIE / KATAR / SÝRIE
SPOJENÉ ARABSKÉ EMIRÁTY / JEMEN

Jižní a Střední Asie 124
AFGHÁNISTÁN / BANGLADÉŠ / INDIE
KAZACHSTÁN / KYRGYZSTÁN / PÁKISTÁN
SRÍ LANKA / TURECKO / TURKMENISTÁN

Východní Asie 141
ČÍNA / HONGKONG / TCHAJ-WAN
JAPONSKO / SEVERNÍ KOREA / JIŽNÍ KOREA

Jihovýchodní Asie 165
KAMBODŽA / INDONÉSIE / LAOS / MALAJSIE
MYANMAR / FILIPÍNY / SINGAPUR / THAJSKO
VIETNAM

AFRIKA

Severní Afrika 184
EGYPT / LIBYE / MAURITÁNIE / MAROKO
SÚDÁN / TUNISKO

Západní Afrika 200
BENIN / BURKINA FASO / KAMERUN
GABON / GHANA / MALI / NIGER / SENEGAL
SIERRA LEONE / TOGO

Střední Afrika 210
STŘEDOAFRICKÁ REPUBLIKA / ČAD
DEMOKRATICKÁ REPUBLIKA KONGO
REPUBLIKA KONGO

Východní Afrika 212
ETIOPIE / KEŇA / JIŽNÍ SÚDÁN / TANZANIE
RWANDA / SOMÁLSKO

Jižní Afrika 218
ANGOLA / MALAWI / MOSAMBIK / NAMIBIE
JIHOAFRICKÁ REPUBLIKA / SVAZIJSKO
ZAMBIE / ZIMBABWE

Ostrovy v Indickém a Atlantském oceánu 226
MADAGASKAR / SEYCHELY / SVATÁ HELENA,
ASCENSION A TRISTAN DA CUNHA

OCEÁNIE

Austrálie 232

Nový Zéland 246

Ostrovy v Pacifiku 251
FIDŽI / MARSHALLOVY OSTROVY
MIKRONÉSIE / NAURU / PALAU
PAPUA-NOVÁ GUINEA / SAMOA / VANUATU

KANADA

Západní Kanada 264
ALBERTA / BRITSKÁ KOLUMBIE / MANITOBA
SEVEROZÁPADNÍ TERITORIA / NUNAVUT
SASKATCHEWAN / YUKON

Východní Kanada 276
NEWFOUNDLAND A LABRADOR
NOVÉ SKOTSKO / ONTARIO
OSTROV PRINCE EDWARDA / QUEBEC

USA

Západní pobřeží 286
KALIFORNIE / OREGON / WASHINGTON

Státy Čtyř rohů a Jihozápad 304
ARIZONA / COLORADO / NEVADA
NOVÉ MEXIKO / TEXAS / UTAH

Velké planiny 320
IDAHO / KANSAS / MONTANA / NEBRASKA
SEVERNÍ DAKOTA / OKLAHOMA
JIŽNÍ DAKOTA / WYOMING

Středozápad 328
ILLINOIS / INDIANA / IOWA / MICHIGAN
MINNESOTA / MISSOURI / OHIO
WISCONSIN

Jihovýchod 344
ALABAMA / ARKANSAS / FLORIDA
GEORGIE / KENTUCKY / LOUISIANA
MISSISSIPPI / SEVERNÍ KAROLÍNA
JIŽNÍ KAROLÍNA / TENNESSEE / VIRGINIE

Středoatlantská oblast 359
DELAWARE / MARYLAND / NEW JERSEY
NEW YORK / PENSYLVÁNIE
WASHINGTON, D. C. / ZÁPADNÍ VIRGINIE

Nová Anglie 373
CONNECTICUT / MAINE / MASSACHUSETTS
NEW HAMPSHIRE / RHODE ISLAND / VERMONT

Aljaška a Havaj 384

LATINSKÁ AMERIKA

Jižní Amerika 391
ARGENTINA / BOLÍVIE / BRAZÍLIE / CHILE
KOLUMBIE / PERU / URUGUAY / VENEZUELA

Mexiko 420

Střední Amerika 428
BELIZE / KOSTARIKA / SALVADOR
GUATEMALA / HONDURAS / NIKARAGUA
PANAMA

Ostrovy v Karibiku 436
BAHAMY / BARBADOS / BERMUDY
KAJMANSKÉ OSTROVY / KUBA / CURAÇAO
DOMINIKA / DOMINIKÁNSKÁ REPUBLIKA
GUADELOUPE / HAITI / MARTINIK
MONTSERRAT / PORTORIKO
SVATÝ KRYŠTOF A NEVIS /
TRINIDAD A TOBAGO / SVATÝ VINCENC
A GRENADINY

ANTARKTIDA 452

PODĚKOVÁNÍ 460

ZDROJE FOTOGRAFIÍ 461

REJSTŘÍK 463

Lodičky na jezeře v solném dole Turda v Rumunsku více než 90 metrů pod zemí. Sůl se zde těžila od 11. století až do 30. let století minulého. Nyní je v podzemí zábavní park (str. 88)

ÚVOD

Když jsme v roce 2009 začali s projektem *Atlas Obscura*, naším cílem bylo sepsat katalog všech míst a osob, které v nás vyvolávají údiv. Jeden z nás strávil dva měsíce cestováním po USA a hledáním zapadlých muzeí a podivných projektů. Další vyrazil na roční cestu po východní Evropě. Snažili jsme se najít zajímavá místa, o kterých se v klasických průvodcích většinou nepíše. Taková, která rozšiřují naše obzory, ale bez doporučení bychom je nikdy nenašli. Za ta léta se k nám v tomto projektu připojily tisíce lidí, kteří přispěli do Atlasu vlastními doporučeními. Tato kniha je jen zlomkem všech sesbíraných informací.

I když na první pohled vypadá *Atlas Obscura* jako klasický turistický průvodce, ve skutečnosti jde o něco trochu jiného. Naše internetová stránka i tato kniha jsou určitým kabinetem kuriózních míst, který má v lidech vyvolat údiv a touhu po dobrodružství. Mnohá místa, která v knize popisujeme, ve skutečnosti nejsou turistickými cíli a ani by se k nim tak nemělo přistupovat. Další z nich jsou tak daleko od civilizace nebo (alespoň v jednom případě) tak hluboko pod povrchem země, že se je podaří navštívit jen hrstce lidí. Ale stejně tu jsou a sdílejí s námi tuhle úžasnou planetu.

Tato kniha by nikdy nevznikla bez nepostradatelné a neúnavné Elly Mortonové, která strávila poslední čtyři roky získáváním materiálu, psaním a dolaďováním knihy, kterou nyní držíte v ruce. Také by nevznikla bez podpory naší komunity uživatelů, dobrodruhů a přispěvatelů. Každý, kdo do Atlasu přispěl svým doporučením, editoval v něm článek nebo zaslal fotografii, je rovněž spoluautorem. Děkujeme! Přestože jsme se snažili ověřit správnost informací, které zde uvádíme, než začnete kupovat letenky, všechno si ověřte. Anebo možná ne! Prostě se vydejte vstříc dobrodružství.

Často se ptáme, jak rozsáhlý bude seznam všech divů a kuriozit na světě. Knižní vydání je rozsahem značně omezeno, ale dokonce ani naše webová stránka nebude nikdy obsahovat kompletní seznam. Na dobrodružství lze totiž narazit úplně všude, stačí jen začít hledat.

Joshua Foer a Dylan Thuras
Spoluzakladatelé Atlasu Obscura

Evropa

Velká Británie a Irsko

ANGLIE • IRSKO • SEVERNÍ IRSKO A SKOTSKO

Západní Evropa

RAKOUSKO • BELGIE • FRANCIE • NĚMECKO • ŘECKO
KYPR • ITÁLIE • NIZOZEMÍ • PORTUGALSKO
ŠPANĚLSKO • ŠVÝCARSKO

Východní Evropa

BULHARSKO • CHORVATSKO • ČESKO
ESTONSKO • MAĎARSKO • LOTYŠSKO • LITVA
MAKEDONIE • POLSKO • RUMUNSKO • RUSKO
SRBSKO • SLOVENSKO • UKRAJINA

Skandinávie

DÁNSKO • FINSKO • ISLAND
NORSKO • ŠVÉDSKO

ANGLIE

Stříbrná labuť

NEWGATE, DURHAM

Tento neuvěřitelně realistický hudební automat představuje labuť v životní velikosti, která sedí na jezírku z jemného foukaného skla. Automat vyrobený v 70. letech 18. století v sobě ukrývá tři hodinové mechanismy, které ovládají necelou minutu dlouhé představení za zvuků něžné zvonkohry. Po natažení začne labuť otáčet hlavou ze strany na stranu, aby si urovnala peří. Potom ponoří zobák do jezírka a vytáhne z něj malou rybku. Labuť byla původně vystavena v muzeu automatů britského zlatníka Jamese Coxe. V roce 1872 ji od něj odkoupil sběratel John Bowes a nyní se nachází v Bowesově muzeu na francouzském zámečku v severní Anglii.

Bowes Museum, Newgate. „Labutí představení" se zde odehrává každý den v 14:00. Bowesovo muzeum se nachází 27 kilometrů od železniční stanice Darlington, kam se dostanete vlakem z Londýna za dvě a půl hodiny. Od stanice jezdí k muzeu autobus.

S 54.542142 Z 1.915462 ➳

Stroje, které chodí, jedí a pohybují se

Automaty, tedy mechanické postavy, které se pohybují s ladnou elegancí, existují již stovky let. Největší oblibě se však těšily během 18. a 19. století.

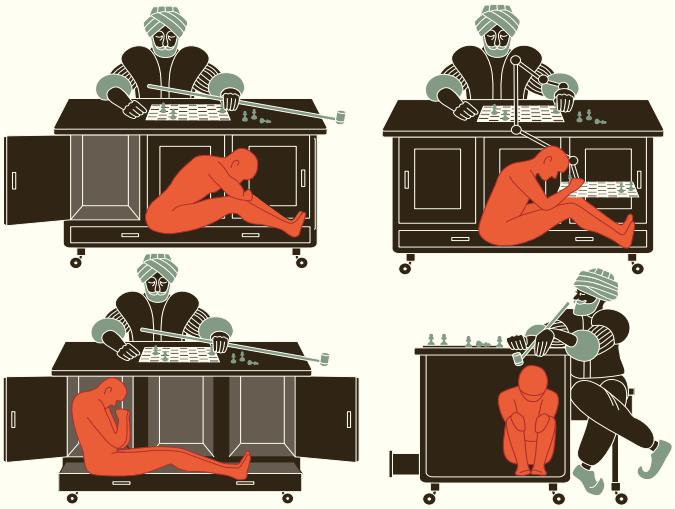

Turka ovládal ukrytý člověk

Jedním z nejpůsobivějších automatů byl *Turek* sestavený v 70. letech 18. století. Jednalo se o mechanickou postavu muže v turbanu, který se utkával v šachu s libovolným soupeřem. Tento automat objel celý svět a zahrál si s takovými velikány jako Napoleon Bonaparte nebo Benjamin Franklin. Ještě na začátku 19. století udivoval *Turek* svět svou inteligencí a schopnostmi. Skeptici se zatím snažili přijít na to, v čem je jeho trik.

Nakonec se pozorným protihráčům, mezi nimiž byl i Edgar Allan Poe, který se s *Turkem* utkal ve Virginii v roce 1835, podařilo odhalit jeho tajemství. Ve skříňce pod šachovnicí se ukrýval živý šachista. Ten jednotlivé pohyby šachových figurek, které mu na spodní straně šachovnice prozrazovaly magnety, sledoval za světla svíčky. Pohyby automatu potom ovládal pomocí systému ukrytých pák. Ukázalo se, že *Turek* byl jen propracovaný podvod.

Zatímco *Turek* své soupeře pěkně trápil, opravdové automaty fascinovaly přihlížející svými elegantními pohyby. *Trávící kachna*, kterou roku 1739 sestavil Jack de Vaucanson, uměla mávat křídly, pohybovat hlavou, sníst zrní a nedlouho poté jej i vykálet. Proces trávení však nebyl skutečný. Uvnitř zvířete se nacházel zásobník kachního trusu, který vypadával ven v závislosti na tom, kolik zrní automat „snědl". Vaucanson však doufal, že se mu časem skutečně podaří sestavit stroj schopný trávení.

Počínaje rokem 1768 strávil Pierre Jaquet-Droz a jeho dva synové šest let sestavováním *Hudebnice*, *Malíře* a *Spisovatele*, trojice automatů, které se nyní nacházejí ve Švýcarském muzeu umění a historie. *Hudebnice* hraje na klavír, zvedá se jí hrudník, jako kdyby skutečně dýchala, a kopíruje pohyby vášnivých pianistů při hraní. *Malíř* a *Spisovatel* na sobě mají stejné zlaté saténové jezdecké kalhoty a rudé sametové pláště. Oba sedí u malého stolečku. *Malíř* maluje jeden ze čtyř naprogramovaných obrázků, mezi nimiž je i portrét Ludvíka XV. se psem. *Spisovatel* zase namáčí pero do lahvičky s inkoustem a dokáže napsat jakýkoliv text v maximální délce čtyřiceti znaků.

Koncem 19. století se dočkaly vrcholu popularity parní automaty. Jejich obliba započala v roce 1868, kdy dvaadvacetiletý Američan Zadoc Dederick sestavil 236 centimetrů vysoký model muže v klobouku, který za sebou táhl vozík. V kulatém hrudníku se mu ukrýval boiler, jenž dokázal vytvořit dostatek energie na to, aby celou figuru přivedl k pomalému pochodu vpřed.

Další verze z roku 1893, vytvořená Kanaďanem Georgem Moorem, představovala dva metry vysokého středověkého rytíře. Výfukové trubky mu končily v nosních dírkách, takže když chodil, vypadalo to, že mu z nosu stoupá pára. Jeho pohyb byl však značně omezený. Kvůli stabilitě musela jedna jeho noha stát na místě, takže byl schopen chodit jen v kruhu.

Tipův tygr je úhledným zpodobněním nepřátelství mezi obyvateli Indie a britskými kolonizátory z 18. století.

Tato hračka s klikovým pohonem se nachází v londýnském Victoria & Albert Museum. Představuje tygra drásajícího bezmocného britského důstojníka. Při otáčení klikou se Britova levá ruka zvedá v chabé snaze chránit se před útokem šelmy. Při pohybu jeho paže uniká ze dvou měchů vzduch a výsledný zvuk připomíná vrčení tygra a smrtelný křik muže. Není pochyb o tom, kdo tuto bitvu vyhrává.

Tipův tygr je zvěčněním souboje na život a na smrt

Zahrada jedovatých rostlin

ALNWICK, NORTHUMBERLAND

Abyste se dostali do zahrady jedovatých rostlin v Alnwicku, musíte nejprve sehnat správce zahrady, aby vám odemkl černou vstupní bránu zdobenou bílými lebkami se zkříženými hnáty, na které visí cedule s nápisem: *„Tyto rostliny mohou zabíjet."*

Zahradu plnou pouze jedovatých a halucinogenních rostlin nechala v roce 2005 vytvořit vévodkyně z Northumberlandu. Inspirací jí byly zahrady z italské Padovy 16. století, kde tamější Medicejští plánovali konec pro své nepřátele.

Zakladatelka této zahrady, Jane Percyová, získala titul vévodkyně, když v roce 1995 náhle zemřel bratr jejího muže, a ten se tak stal vévodou z Northumberlandu. Hrad Alnwick tak připadl jejich rodině. Při procházce přerostlou zahradou se nová vévodkyně rozhodla, že ji nechá předělat na něco tradičního, ale zároveň nebezpečného. Zahrada jedovatých rostlin se ukrývá uprostřed pět hektarů rozlehlého parku s fontánami, třešňovým sadem, bambusovým bludištěm a obrovským domem na stromě.

V této pečlivě střežené zahradě se nachází asi 100 druhů rostlin, které mají schopnost podráždit, omámit nebo vyvolat nevolnost. Některé mohou dokonce také zabít. O jejich smrticí síle vás ujistí i místní průvodci varováním, že se rostlin nesmíte dotýkat ani k nim přivonět. Mezi místní neškodnou flóru patří mák, marihuana, halucinogenní houby a rostliny, jejichž semena obsahují strychnin. Některé z místních rostlin však mohou zabít nebo vyvolat nevolnost při pouhém styku s kůží. Kvůli tomuto nebezpečí jsou určité druhy obehnané mřížemi a celá zahrada je pod dohledem 24 hodin denně.

Denwick Lane, Alnwick. Zahrada je otevřená od dubna do října.
S 55.414098 Z 1.700515

Kulčiba dávivá obsahuje strychnin, který může způsobit prudké zvracení, pěnu u úst, křeče a smrt

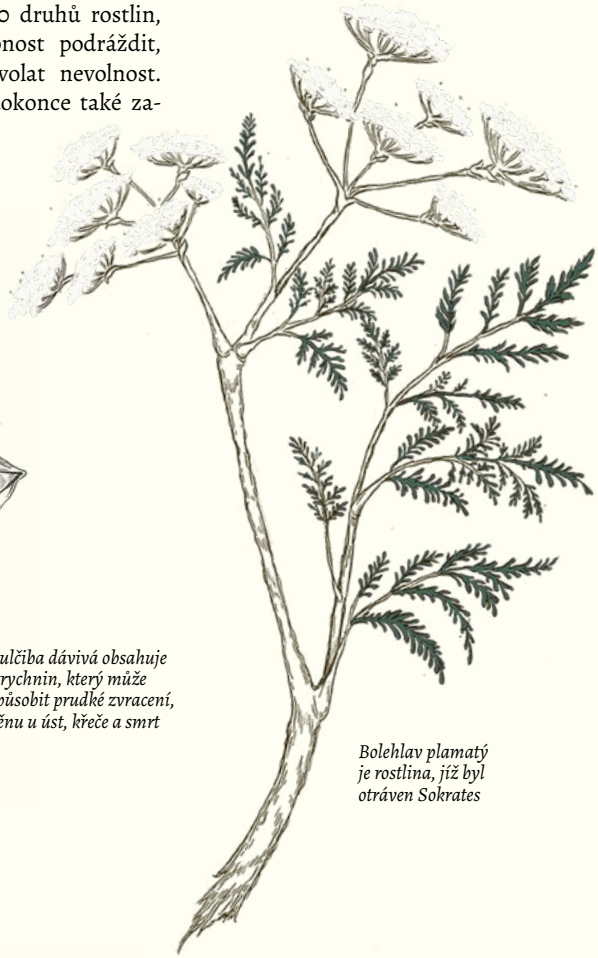

Bolehlav plamatý je rostlina, jíž byl otráven Sokrates

Konvalinka vonná může při požití způsobit bolesti žaludku, zvracení, zpomalení srdečního tepu a rozostřené vidění

Psilocybinové houby vyvolávají halucinace, pocit euforie a změny ve vnímání času

Knihy v řetězech v Herefordské katedrále

HEREFORD, HEREFORDSHIRE

V katedrále v Herefordu se nacházejí dva středověké unikáty: knihovna plná vzácných svazků, které jsou spoutané v řetězech, a jedna z nejstarších map světa.

Ve středověku, než se rozšířilo používání tiskařských stojů, byly spisy zabývající se zákony a náboženstvím velmi ojedinělé, a tudíž i vzácné. Aby tyto knihy v Herefordské katedrále ochránili proti krádežím, připoutali je kněží řetězy k policím, kazatelnám a studijním stolkům.

Herefordská knihovna v řetězech vznikla roku 1611, kdy byla do místní kaple dopravena kolekce ručně opsaných a svázaných děl. Většina svazků v kolekci jsou opisy ze 12. století. *Herefordské evangelium* – nejstarší kniha, která je zde uchována – však vzniklo již okolo roku 800.

Zdejší středověká mapa znázorňuje tři kontinenty: Evropu, Asii a Afriku. Dosud neprobádaná místa na ní zaplňují draci chrlící oheň, tvorové s psími hlavami a lidskými těly a monopodové, mytologické bytosti s jedinou velkou spodní končetinou, do jejíhož stínu se choulí, když svítí slunce.

Mapa měří 1,5 x 1,4 metru a vznikla okolo roku 1300. Můžeme z ní vyčíst informace o dějinách, zeměpisu i náboženství. Pro tvůrce mapy nebyl překážkou ani nedostatek informací o geografii Asie a Afriky. Neznámá místa doplnili na základě mytologie a vlastní představivosti, což vysvětluje to, že na mapě najdete například čtyřoké obyvatele Etiopie.

5 College Cloisters, Cathedral Close, Hereford. Katedrála se nachází 3,5 hodiny jízdy vlakem od Londýna. Ze stanice Hereford je to ještě asi 15 minut pěšky.
S 52.053613 Z 2.714945

Dále v severní Anglii

Steetley Magnesite

Hartlepool · Zchátralá továrna na těžbu hořčíku je charismatickým fotografickým objektem.

Kameny bezpečí v Beverley

Beverley · Kameny Beverley Sancuary Stones skýtaly ve středověku jakožto posvátné místo bezpečné útočiště pro zloděje a bandity.

Mechanické hodiny v Salisburské katedrále

SALISBURY, WILTSHIRE

Mechanické hodiny v katedrále v Salisbury jsou velmi staré, o přesném datu jejich vzniku se však stále diskutuje. Datace je zde důležitá, protože pokud hodiny vznikly v roce 1386 (jak věří spousta historiků), jedná se o nejstarší dosud funkční hodiny na světě.

Tento hodinový stroj bez ciferníku přinesl do Salisbury nový sjednocený čas, který nahradil sluneční hodiny s jejich časovými odchylkami v jednotlivých ročních obdobích. Hodiny zvonily vždy v celou, aby svolávaly místní obyvatele na bohoslužby, a poskytovaly tak spolehlivé členění jednotlivých dní.

Když byly roku 1928 hodiny znovuobjeveny ve věži katedrály, nechali je místní obyvatelé rozebrat a zrestaurovat. Nyní si tiše odtikávají čas v severní části hlavní lodě katedrály stejně jako před 600 lety, pouze s tím rozdílem, že dnes již bohužel nezvoní.

Salisburská katedrála, 33 The Close, Salisbury. Vlakem z londýnského nádraží Waterloo trvá cesta 90 minut. Ze stanice Salisbury je to ke katedrále 10 minut chůze.
S 51.064933 Z 1.797677

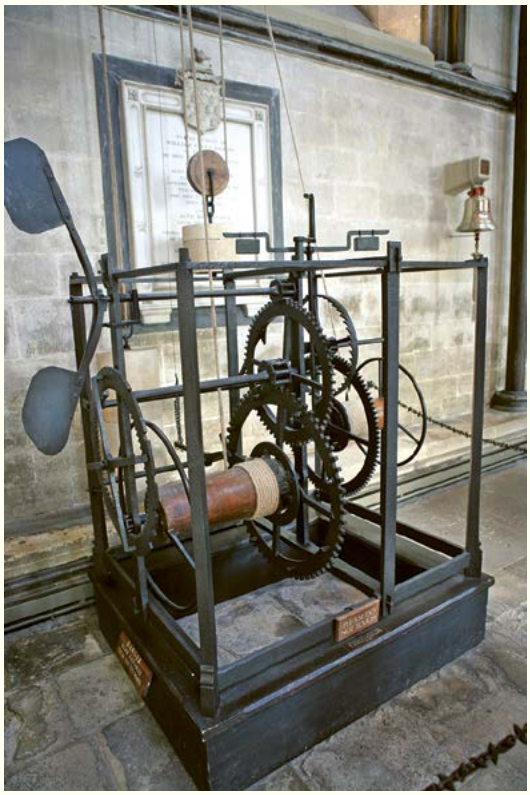

600 let staré hodiny ze Salisbury jsou možná nejstaršími funkčními hodinami na světě

Kolotoč pijavic předpovídajících počasí od George Merryweathera je spíše okouzlující než přesný

Podvodní sál v parku Witley

GODALMING

Viktoriánské sídlo Jamese Whitakera Wrighta o rozloze 36 km² bylo extravagantní v každém směru. Wright své sídlo o 32 místnostech zasazené do okázalého parku, jehož součástí jsou i tři umělá jezera, postavil za jmění, na které si přišel dlouhodobými finančními podvody. Pod jedním ze tří jezer se skrývá jeho nejokázalejší výtvor vůbec: podvodní sál.

Tato úchvatná místnost těsně pod hladinou vody se pyšní klenutým skleněným stropem jako v akváriu, na jehož vrcholu nad hladinu ční epická socha, která jakoby plula přímo na jezeře. Místnosti se kvůli její majestátnosti a kulatému půdorysu říká sál, ve skutečnosti se však jednalo o kuřácký salonek, ve kterém Wright bavil své hosty. Místnost byla úchvatná, ale stejně jako vše ostatní na Wrightově pozemku byla odsouzená ke zkáze.

Wright své honosné sídlo nechal postavit za peníze, které získal tím, že investory okradl o miliony dolarů. V roce 1904 byl zatčen, usvědčen z podvodu a odsouzen k sedmi letům za mřížemi. Wright si trest však nikdy neodpykal. V předsálí soudní budovy si okamžitě po vyhlášení rozsudku vzal život pomocí kyanidové pilulky. Po jeho smrti sídlo zakoupil irský stavitel lodí William James Pirrie (slavný stavbou Titaniku). Sídlo vyhořelo v roce 1952, ale prastaře vypadající rzí prolezlý sál s kopulí porostlou řasami se pod vodou skrývá dodnes.

Park Witley je soukromý pozemek. Přestože je možné získat povolení k návštěvě, park není pro veřejnost otevřen. S 51.147834 Z 0.683197

Socha zpodobňující Neptuna na vrcholu podvodního kuřáckého salonku

Hotel v Pevnosti No Man's Land

GOSPORT, HAMPSHIRE

Na mapě je pevnost No Man's Land, česky „Země nikoho", jen malinkou bezejmennou tečkou v Solentské úžině mezi Anglií a ostrovem Wight. Tato bašta má však pozoruhodnou historii, která je v rozporu s její kartografickou bezvýznamností.

Pevnost byla postavena začátkem 19. století, aby chránila anglické pobřeží před francouzskou invazí, ke které však nikdy nedošlo. Dokázala pojmout 80 vojáků a 49 děl.

V bývalé pevnosti si nyní můžete zahrát laser game

Po desetiletí byla tato 61 metrů široká tvrz nevyužitá, než se ji v 50. letech 20. století rozhodlo britské ministerstvo obrany vyřadit z provozu. Když se ji stát pokusil v roce 1963 prodat, žádný kupec se nenašel. Pevnost byla nakonec v 90. letech přestavěna na luxusní hotel vybavený dvěma přistávacími plochami pro vrtulníky, 21 ložnicemi, střešní zahradou a restauracemi. Otvor uprostřed byl zasklen a vznikl v něm vyhřívaný bazén. I přes veškerý komfort a příslib naprostého soukromí nebyl hotel nikdy otevřen.

V roce 2004 místo odkoupil developer Harmesh Pooni za 6 milionů liber a plánoval jej pronajímat hostům na speciální příležitosti. Kvůli kontaminované vodě v bazénu se však v hotelu rozšířila legionelóza. Pooniho tak zdrtil bankrot a hrozilo, že přijde i o budovu. Rozhodl se tedy k zoufalému činu: Přistávací plochy zastavěl stoly a sám se zabarikádoval uvnitř hotelu. Po dlouhém vyjednávání byl nakonec v roce 2009 vykázán.

„Zemi nikoho" v roce 2009 odkoupila společnost Swanmore Estates za 910 tisíc liber (přes 26 milionů korun), tedy zlomek původní ceny. Pevnost byla přestavěna na luxusní rezort a konají se zde tematické svatby a firemní akce. Nachází se zde sauna, kabaret a v dřívějším skladu střelného prachu také aréna na laser game.

Pevnost leží 2,3 kilometru severně od ostrova Wight. S 50.739546 Z 1.094995

Před stavbou radarů sloužily tyto betonové „uši" k detekci blížících se nepřátelských letadel

Akustická zrcadla u Greatstone

GREATSTONE, KENT

Jako součást národní obrany nechala britská vláda během první světové války na jihovýchodním pobřeží Anglie vystavět tři obrovská akustická zrcadla, která odrážela zvuk motorů blížících se letadel. Zrcadla tak sloužila jako obrovské uši poskytující varování o blížící se invazi 15 minut předem. Beton zvuk přicházející z Lamanšského průlivu zesílil a přenesl do mikrofonů. Operátoři poslouchali přicházející signál pomocí sluchátek připomínajících stetoskop.

U Greatstone se nachází tři různé typy zrcadel: 61 metrů dlouhá zakřivená zeď, 9metrový parabolický talíř a 6metrový mělký talíř.

Přírodní rezervace Dungeness, Dungeness Road, Romney Marsh.
S 50.956111 V 0.953889

DÁLE V JIHOVÝCHODNÍ ANGLII

Malá kaple

Guernsey · Jedna z nejmenších kaplí světa je krásně vykládaná oblázky, křišťály, úlomky porcelánu a sklem.

Mušlová jeskyně v Margate

Margate · Tajemná podzemní jeskyně Margate Shell Grotto je zdobená obrazci vytvořenými z malých mušlí. Objevena byla v roce 1835, ale její stáří není známé.

Pevnosti Maunsell

ÚSTÍ TEMŽE, U JIŽNÍHO POBŘEŽÍ ANGLIE

Pevnosti Maunsell se tyčí nad Temží jižně od Londýna jako rezaví robotičtí strážci. Jsou pozůstatkem z druhé světové války, kdy byly v roce 1942 postaveny jako součást protiletecké obrany Británie. Každá ze tří původních bašt se skládala ze sedmi budov na kůlech, které se shlukovaly kolem středové řídicí věže. Dnes již však stojí jen dvě pevnosti: Red Sands a Shivering Sands.

Po skončení války byla obrana vyřazena z provozu. Na konci 60. let si v některých z nich založila své stanice pirátská rádia. Roku 1966 zemřel manažer stanice Radio City Reginald Calvert při rvačce s majitelem soupeřícího rádia Radio Caroline Oliverem Smedleyem. Následujícího roku prohlásila britská vláda tato pobřežní rádiová vysílání za nelegální a pirátské rozhlasové stanice z nich vyhnala. Od té doby jsou pevnosti opuštěné.

Vstup do chátrajících budov se nedoporučuje. Můžete si je prohlédnout z lodi a za dobrého počasí jsou vidět i z pláže Shoeburyness East Beach.
S 51.361047 V 1.024256

Plánek při pohledu shora.
Kdysi byly budovy propojené mosty

H. G. Wellsi, pozor!
Tví rezaví vetřelci už jsou tady.

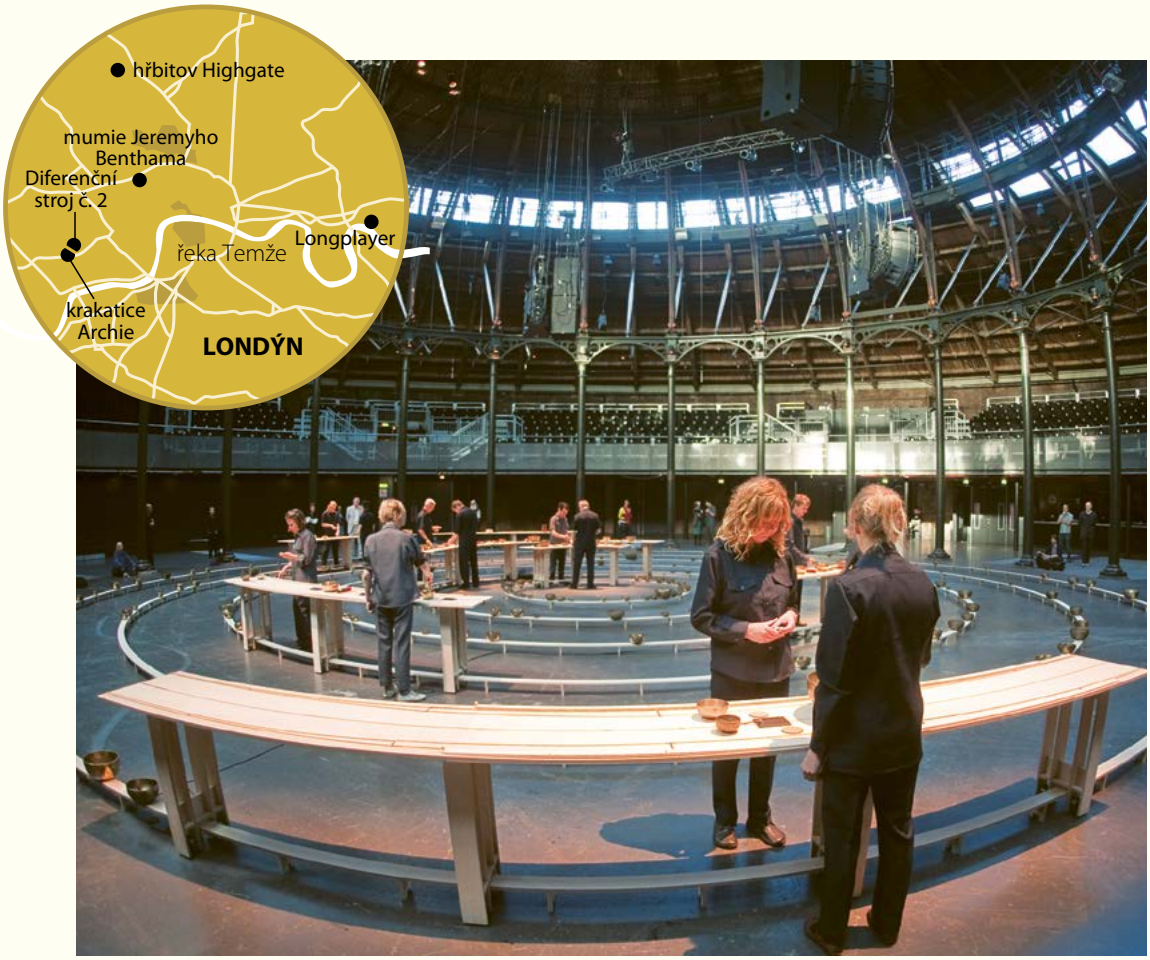

Tisíc let dlouhá skladba na tibetské zpívající mísy bude v majáku Trinity Buoy Wharf hrát až do roku 2999

LONGPLAYER

LONDÝN

Pokud si při návštěvě Londýna nestihnete jít poslechnout Longplayer, nezoufejte, tato hudební kompozice bude totiž v londýnském majáku Trinity Buoy Wharf hrát ještě dalších tisíc let. Longplayer se skládá ze šesti krátkých nahrávek zahraných na tibetské zpívající mísy, které jsou zkombinovány tak, aby se jednotlivé variace za celých tisíc let ani jednou nezopakovaly. Skladba byla spuštěna 31. prosince 1999 a skončit by měla s posledními vteřinami roku 2999.

Tvůrci projektu vytvořili nadaci, jejímž úkolem je zajistit, aby hudba nepřestala hrát ani přes všechny technologické a sociální změny, které v následujících staletích nastanou.

64 Orchard Place, Londýn. Otevřeno o víkendech. Nejbližší zastávka metra je Canning Town. Živý přenos skladby si také můžete poslechnout na stránce longplayer.org.

S 51.508514 V 0.008079

DÁLE V LONDÝNĚ

Protiletecký kryt Clapham North

Londýn · Tento nevyužívaný protiletecký kryt z druhé světové války je jediným z osmi válečných bunkrů v Londýně.

Ztracená řeka Fleet

Londýn · Řeka Fleet je největší z londýnských podzemních řek. Teče v kanálech a vy si její hučení můžete poslechnout před hospodou Horse and Coach na ulici Ray Street v Clerkenwellu.

Grantovo přírodovědné muzeum

Londýn · V muzeu Grant Museum of Zoology objevíte univerzitní sbírky rozpůlených hlav, vyhynulých zvířat a nasvícených mikroskopických sklíček.

Muzeum sira Johna Soanea

Londýn · Kolekce etnografických předmětů v sir John Soane's Museum je ukrytá v domě samotného excentrického sběratele a architekta 18. století Johna Soanea.

Chrám Mithras

Londýn · Ruiny římského chrámu zasvěceného tajemnému kultu boha Mitry jsou považovány za nejdůležitější objev z doby římského impéria, který byl v Londýně ve 20. století učiněn.

MĚSTSKÝ PRŮVODCE: Co dále prozkoumat v Londýně

Hardyho strom

Camden Town • Na hřbitově Saint Pancras Churchyard roste jasan obklopený kruhem stávajícím z desítek náhrobních kamenů. Toto kamenné vlnobití vytvořil spisovatel Thomas Hardy v době, kdy byl jako mladý znuděný student architektury pověřen péčí o zdejší hřbitov.

Zednářská lóže v hotelu Andaz

Východní Londýn • Přepychová zednářská lóže byla během renovací objevena za zdí hotelu, kde zůstávala utajená po desítky let. Vypadá, jakoby vypadla přímo z detektivek od Agathy Christie.

Muzeum kuriozit, umění a přírodní historie Viktora Wynda

Dalston • Tato reinterpretace kabinetů kuriozit 17. století je muzeum a zároveň galerie umění londýnské „Společnosti minulého úterý“ (The Last Tuesday Society). Ze třetiny viktoriánský obchod s kuriozitami, ze dvou třetin zaprášený dům hrůzy, kde se můžete v baru v prvním patře posilnit pár panáky.

Wellcomova sbírka a knihovna

Bloomsbury • Lékařská sbírka amerického lékárníka, sběratele a filantropa vystavuje různorodou škálu předmětů od Napoleonova kartáčku na zuby až po repliku výbavy ranhojičů 16. století.

Grantovo přírodovědné muzeum

Bloomsbury • S více než 60 000 vystavenými tvory, včetně několika dávno vyhynulých, a s galerií stovek mikroskopických tvorečků je Grant Museum of Zoology and Comparative Anatomy posledním dodnes veřejnosti přístupným londýnským přírodovědným muzeem.

Továrna na ukolébavky

Bloomsbury • Tajný stroj na ukolébavky (Lullaby Factory) se skrývá mezi dvěma budovami nemocnice Great Ormond Street Hospital. Nástroj je složen ze starých trubek, hlásných trub a částí starého nemocničního bojleru.

Novelty Automation

Holborn • Tato herna nabízí arkádové hry a satirické automaty, ve kterých si můžete vyzkoušet zážitky jako „Jak prát peníze“, „Kup dům, než bude pozdě“ a „Obsluhuj vlastní jaderný reaktor“.

Muzeum sira Johna Soanea

Holborn • Ve sbírce pokladů v Sir John Soane's Museum se pod skleněnou kupolovitou střechou nachází desítky tisíc soch, obrazů, starožitností a artefaktů.

Muzeum Hunterian

Holborn • John Hunter byl možná tak trochu šílený vědec, ale ze sbírky tělesných ostatků sesbíraných tímto nekonvenčním lékařem, vědcem a sběratelem těží anatomické muzeum Hunterian. Je v něm vystavena například polovina mozku matematika Charlese Babbage nebo 2,31 metru vysoká kostra „irského obra“ Charlese Byrnea. (Hunter nejspíš podplatil hrobaře, aby tento poklad získal.)

Polly v hospodě Ye Olde Cheshire Cheese

Holborn • Vycpané ostatky milovaného papouška Pollyho dodnes sedí vystavené na bidýlku v této hospodě ze 17. století, kde rádi popíjeli spisovatelé jako Dickens, Tennyson, Twain a sir Arthur Conan Doyle.

První fontána na pitnou vodu

Holborn • Za první veřejnou fontánu na pitnou vodu v Londýně, ze které se v roce 1859 stal okamžitý hit, můžeme poděkovat asociaci Metropolitan Drinking Fountain and Cattle Through Association.

Památník sebeobětování

City of London • V krásném tichém parku stojí stěna pokrytá dlaždicemi, které připomínají hrdinství policistů, hasičů a obyčejných Londýňanů, kteří položili životy při záchraně druhých.

Hardyho strom

Šeptající ochoz v katedrále svatého Pavla

City of London • Akustika v kopuli katedrály svatého Pavla navržené slavným Christopherem Wrenem nedovoluje udržet nic v tajnosti. 42 metrů široká kopulovitá střecha dokonale přenese každičké slovo a osobě stojící na druhé straně našeptá vaše tajemství přímo do ucha.

Chrám Mithras

City of London • Jen pár kroků od finančního centra čtvrti City leží připomínka dávné historie Londinia: zrekonstruované pozůstatky chrámu zasvěceného římskému bohu Mithrovi, jehož kult byl zdrojem konspiračních teorií po celá staletí.

London's Original and All-Inspiring Coffee House

City of London • Na místě, kde se před více než 360 lety otevřela první londýnská kavárna, se návštěvníkům nápoje podávají dodnes.

Hrobka neznámé Římanky

City of London • V hrobce přímo u vstupu do „Okurky“, moderního londýnského mrakodrapu, leží 1 600 let starý hrob římské dívky.

Shackletonovo vraní hnízdo

City of London • Hlídková plošina z poslední lodi sira Ernesta Shackletona je uchovaná v kryptě jednoho z nejstarších londýnských kostelů: All Hallows by the Tower.

Hausbóty na Regent's Canal

Limehouse • Mezi londýnskými Malými Benátkami a čtvrtí Limehouse si skupina umělců a podnikavců na 13 kilometrech kanálů vystavěla bohémskou komunitu hausbótů.

Hřbitov domácích mazlíčků v Hyde Parku

Hyde Park • V jednom z největších londýnských parků je na hřbitově mazlíčků mezi asi 300 viktoriánskými zvířecími kamarády pohřben například Rex, Dolly nebo Pupsey.

Sedm nosů v Soho

Soho • Z původních 35 nosů zůstalo dodnes v Soho jen posledních pár (nikdo neví přesně kolik). Sošky od umělce Ricka Buckleye byly vytvořeny jako protest proti kamerám CCTV, které strkají nos do životů lidí. Najdete je na ulicích Bateman Street, Meard Street, D'Arblay Street, Great Windmill Street, Shaftesbury Avenue, Endell Street a Floral Street.

Mumie Jeremyho Benthama

LONDÝN

Jeremy Bentham sedí na chodbě University College London už od roku 1850.

Tento osvícenský filozof, který byl advokátem práv zvířat, vězeňských reforem, volební rovnoprávnosti a práv gayů, skutečně předběhl svou dobu. Zanechal po sobě závěť s velmi podrobnými instrukcemi, jak má být naloženo s jeho ostatky. Nařídil, aby bylo jeho mumifikované tělo oděno do černého obleku a posazeno vzpřímeně v dřevěné vitríně pod cedulí, na které bude napsáno Auto Icon. Také navrhoval, aby jeho tělo předsedalo setkání následovníků jeho utilitární filozofie.

Pro Benthama se plány, jak naložit s vlastními ostatky, staly přímo posedlostí. Celých 10 let před smrtí nosil neustále v kapse pár skleněných očí, aby mu je mohli balzamovači snadno zasadit ihned po smrti. Když však přišel jeho čas, věci bohužel nešly podle plánu. Benthamovy tváře se po balzamování pokryly skvrnami, svraštily se a podivně mu visely pod jasnýma modrýma skleněnýma očima. Aby mu balzamovači dodali méně groteskní vzhled, vyrobili voskovou hlavu, kterou nahradili tu skutečnou. Benthamovu pravou hlavu mu potom položili k nohám.

Tam zůstala nedotčeně ležet až do roku 1975, kdy ji ukradla skupina studentů a jako výkupné požadovali, aby univerzita darovala 100 liber na charitu. Instituce nabídla dar ve výši 10 liber, což studenti přijali a hlavu vrátili. Následovalo několik podobných žertíků, přičemž jednou Benthamovu hlavu někdo použil namísto fotbalového míče. Univerzita se tedy rozhodla stáhnout ji z výstavy. Nyní je bezpečně uchována v konzervačním trezoru ústavu archeologie a vystavuje se jen při speciálních příležitostech.

Gower Street, mezi Grafton Way a University Street, vstup na univerzitní pozemky vede přes vrátnici v budově Wilkins Building, oblast South Cloisters. Benthamova mumie je uvnitř Wilkins Building.
S 51.524686 Z 0.134025

Utilitaristický filozof Bentham sedí na chodbě University College London a střeží vlastní balzamovanou hlavu před zloději

Krakatice Archie

LONDÝN

Krakatice obrovská je často považována za mořskou příšeru. Ve Vernově románu *Dvacet tisíc mil pod mořem* napadne krakatice loď a sežere jednoho z členů posádky. Norský mýtus o Krakenovi, obrovském tvoru, který svými chapadly dokázal potopit i ty největší lodě, vznikl, když se k popisu krakatice přidalo něco z představivosti a nadsázky námořníků.

Nepolapitelnost tohoto hlubokomořského tvora ještě podpořila vznik dalších legend. Přestože záznamy dokazují, že krakatici námořníci několikrát zahlédli již od 16. století, až do roku 2002 se ji nepodařilo vyfotografovat v přirozeném prostředí. Díky tomu je 8,5 metru dlouhý hlavonožec vystavený v Muzeu přírodní historie v Londýně opravdovým unikátem. Krakatice byla polapena roku 2004 u Falklandských ostrovů. Jméno Archie je zkratka pro latinský název tohoto živočicha: *Architeuthis dux*.

V muzeu je Archie vystaven v obrovské skleněné vitríně.

Natural History Museum, Cromwell Road, Londýn. Archie se nachází v Darwinově kolekci, kterou můžete vidět v rámci speciálních prohlídek s průvodcem.
S 51.495983 Z 0.176372

Hřbitov Highgate

LONDÝN

Highgate je jedním z nejslavnějších hřbitovů v Londýně. Otevřen byl roku 1839.

Jsou zde uloženy třeba ostatky Karla Marxe (náhrobek poznáte podle busty s bílým plnovousem), autora sci-fi románů Douglase Adamse nebo Adama Wortha, jenž byl pravděpodobně inspirací pro postavu profesora Moriartyho v knihách o Sherlocku Holmesovi. Ve viktoriánské době chtěli být všichni, kteří něco znamenali, pohřbeni právě zde.

Jenže móda se mění, a tak se ve 40. letech 20. století hřbitov ocitl ve velmi zanedbaném stavu a kdysi výstavní náhrobky byly porostlé plevelem.

V roce 1970 skupina okultních nadšenců prohlásila, že na hřbitově zahlédli nelidské bytosti. Nejprve se hovořilo o duchovi, později se však rozšířila zpráva, že se na hřbitově schovává upír, transylvánský princ, který zde byl pohřben na začátku 19. století.

Dva samozvaní lovci příšer Seán Manchester a David Farrant se začali předhánět v tom, kdo upíra zneškodní. Každý z nich o svém rivalovi prohlašoval, že je to šarlatán. Svár se dostal až do médií, zejména díky soudobému zájmu o okultní vědy, který Británii zaplavil po vydání hororového románu *Exorcista*. Lov na upíra se odehrál v pátek 13. března 1970. V noci se přes policejní zátarasy na hřbitov dostala skupina fanatiků vybavených kůly, česnekem, kříži a svěcenou vodou. Hřbitov ovládl chaos, žádný upír zde ale nebyl spatřen.

Manchester i Farrant se na Highgate vraceli ještě dlouhá léta ve snaze upíra najít a zneškodnit. Poničili při tom hroby, z nichž vytahali těla a stínali jim hlavy. Skutečného upíra se však ani jednomu najít nepodařilo. V roce 1974 byl Farrant zadržen pro zničení náhrobku a manipulaci s lidskými ostatky.

Spor mezi Farrantem a Manchesterem trvá dodnes a ze hřbitova Highgate se stalo oblíbené místo milovníků okultních věd, paranormálních jevů a upírů.

Swain's Lane. Hřbitov se nachází na kopci Highgate Hill, asi 20 minut chůze skrz park Waterlow.
S 51.566927 Z 0.147071

Opravdu se mezi těmito stromy někdy ukrýval upír?

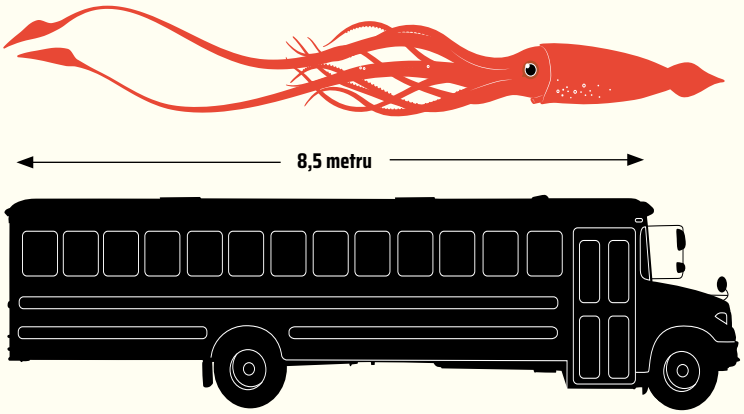

Krakatice obrovská pojmenovaná Archie byla polapena v roce 2004. Je dlouhá jako autobus a je vystavena v londýnském Muzeu přírodní historie

Diferenční stroj č. 2

LONDÝN

Charles Babbage se v roce 1822 dostal se svým diferenčním strojem velmi blízko k sestavení prvního viktoriánského počítače. Charles navrhl stroj plný klik a ozubených kol, který dokázal generovat matematické tabulky.

Počítač nabízel skvěle promyšlené řešení lidských omylů při výpočtech komplexních matematických úloh. Bohužel byl však příliš složitý a nákladný na sestavení. Vláda uvolnila pro Babbage peníze na to, aby si najal mechanika Josepha Clementa. Bohužel se po deseti letech dohadování o cenách dočkal sestavení jen malé části vysněného prototypu.

Babbage se však nenechal neúspěchem prvního stroje odradit a vrhnul se na Diferenční stoj č. 2. S váhou „pouhých“ 5 tun, výškou 3,4 metru a 5 000 součástkami se mělo jednat o umírněnější verzi. Ani tu se mu však nepodařilo dokončit. Babbage zemřel roku 1871 a zanechal po sobě jen hory poznámek a náčrtů stroje, na který jeho doba ještě technicky nestačila.

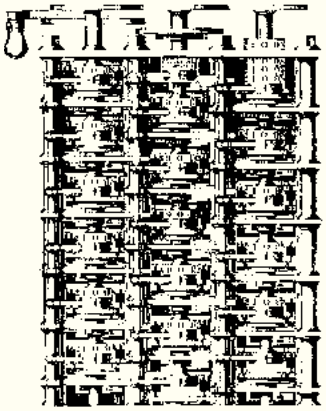

Nyní funkční viktoriánský počítač Charlese Babbage

Roku 1985, tedy více než 100 let po Babbageově smrti, oznámilo londýnské Science Museum, že se pokusí stroj dle návrhů z 19. století sestavit.

Konstrukce počítače byla dokončena v roce 1991, právě včas k připomenutí dvoustého výročí Babbageova narození. Babbageovy návrhy byly bezchybné, a právem mu proto náleží místo v počítačové historii.

Stroj, ke kterému byla v roce 2002 přistavěna i tiskárna, můžete nyní obdivovat v muzeu, spolu s nepřeberným množstvím Babbageových návrhů (jejich druhá část se nachází v muzeu Hunterian, také v Londýně).

Science Museum, Exhibition Road, Londýn.
S 51.498190 Z 0.173972

IRSKO

Park indických soch Victoria's Way

ROUNDWOOD, WICKLOW

Park se rozkládá na osmi hektarech a nachází se v něm socha vyzáblého Buddhy, obrovského prstu nebo vyobrazení psychického stavu člověka, jenž není schopen ovládat vlastní tělo, sochou muže, který trhá sám sebe na dva kusy. Park založil v roce 1989 Victor Langheld poté, co se vrátil z Indie, kde hledal duchovní rovnováhu.

Kamenné sochy vytvořili umělci v indickém státě Tamil Nadu. Sochy *Probuzení* (dítě vycházející z rozevírající se dlaně) a *Převozníkův skon* (muž na potápějící se lodi uprostřed jezírka) znázorňují duchovní cestu. Náladu odlehčují hravé sochy hinduistických bohů Ganéši a Šivy, kteří tančí a hrají na flétny.

Roundwood. Park leží asi 45 minut jízdy autem od Dublinu. Otevřeno je od května do září. Připravte se na bahnité pěšiny.
S 53.085765 Z 6.219654

Potápějící se převozník vyzývá návštěvníky, aby se zamysleli nad vlastní smrtelností

Vrak lodi MV Plassey

INISHEER, GALWAY

Dnes už je z kostry parní lodi *MV Plassey* spíše hromada rzi než kovu. Loď je totiž „zakotvena“ na kamenné pláži na ostrově Inisheer už více než 50 let.

Parník převážející přes Atlantský oceán vlnu, barevné sklo a whisky se 8. března 1960 brzy ráno dostal do strašlivé bouře. Silný vítr jej nesl směrem k ostrovu Inisheer, u jehož břehu se do trupu lodi prorazila díra a voda zaplavila strojovnu.

Pomocí záchranné kladky podobné lanovému skluzu se ostrovanům podařilo z ledové vody zachránit všech 11 členů posádky. Ti se ještě ani nestačili zahřát skleničkou whisky a už se přihnala další bouře, která loď vyplavila až na pláž. Místní si rozebrali její náklad i dřevěné části paluby.

Dnes je tento rezavý vrak plný děr v kontrastu s šedým kamením, zelenou trávou a modrou oblohou okolo podivně krásný.

Vrak se nachází na východním pobřeží ostrova Inisheer, jižně od Killagoola. Trajekty sem z pevniny jezdí z města Doolin.

Ⓢ 53.055816 Ⓩ 9.503730

S rezavým trupem plným děr se už *MV Plassey* na moře nepodívá

Leviatan z Parsonstownu

BIRR, OFFALY

William Parsons, třetí earl z Rosse, nechal tento 17metrový teleskop postavit ve 40. letech 19. století, aby jím mohl zkoumat vesmírné mlhoviny. V té době ještě teleskopy nebyly dostatečně vyspělé, vědci tedy názvem mlhovina označovali nejen mračna prachových částic, ale také vzdálené galaxie a seskupení hvězd. Dva metry široké čočky tohoto dalekohledu ukázaly astronomům sluneční soustavu detailněji než kdykoliv předtím. Přesto to byl až Edwin Hubble, kdo ve 20. letech zjistil, že některé vesmírné objekty jsou ve skutečnosti celé galaxie.

Leviatan byl největším teleskopem na světě po dlouhých 75 let. Po smrti earla z Rosse i jeho syna, který se o teleskop staral po otcově smrti, přestal být dalekohled roku 1878 používán a nakonec byl v roce 1908 rozmontován. Díky sedmému earlovi byl v 90. letech znovu sestaven s novými čočkami a motory. Zrekonstruovaný Leviatan si dnes návštěvníci mohou prohlédnout a v přilehlém vědeckém centru se i dozvědět o jeho fungování.

Hrad Birr, Birr. Dvě hodiny jízdy autem z Dublinu nebo hodinu jízdy z letiště Shannon a města Galway.

Ⓢ 53.097123 Ⓩ 7.913780

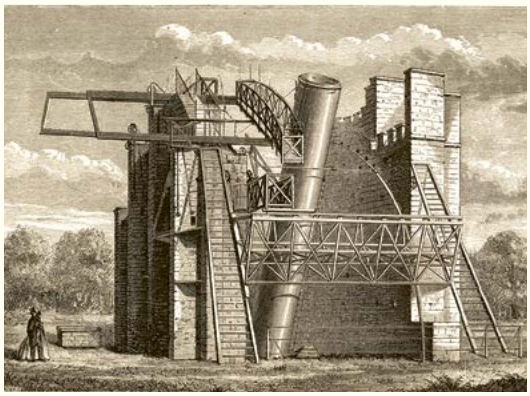

Leviatan sice vypadá jako dělo, byl však určen k pozorování vesmíru

Irská nebeská zahrada

SKIBBEREEN, IRSKO

Tento kouzelný pahorek navržený Američanem Jamesem Turrellem v roce 1992 je zcela neobvyklým dílem umění ve veřejném prostoru. Uprostřed ohromného travnatého kráteru stojí kamenný sokl připomínající oltáře dávných Keltů a Egypťanů. Horní plocha kamene je zkosená a na každé straně je opěrka na nohy, což návštěvníkům umožňuje se na kámen položit a rozjímat s výhledem na oblohu a okraj kráteru. Z této pozice je vidět jen tráva a obloha, což má příchozím evokovat poklidnou atmosféru dávných rituálů a obřadů.

Nebeská zahrada je zasazená do přirozeného terénu usedlosti Liss Ard (v gaelštině „Vrcholná pevnost"), jež leží na místě, kde kdysi stávala prastará keltská kruhová pevnost. Přestože je Nebeská zahrada kusem moderního umění se zcela postmoderním tvarem a estetickým dojmem, dokonale doplňuje místo, které je už samo o sobě mostem mezi dvěma světy.

Liss Ard Estate, Castletownshend Road, Skibbereen, hrabství Cork. Zahrada je otevřená v určité dny během května a června. Budete si muset vyzvednout klíč na recepci a přitom zaplatit vstupné.
S 51.528405 Z 9.254247

Skellig Michael

OSTROVY SKELLIG, KERRY

Skupina dvanácti mnichů, kteří se usídlili na tomto skalnatém ostrově, měla opravdu tuhý kořínek.

Ostrov Skellig Michael (slovo *skellig* je odvozeno od irského slova *sceillic*, což znamená „ostrá skála") leží 13 kilometrů od pobřeží Irska, u hrabství Kerry. Neustále jej sužuje silný vítr a déšť, a tak je cesta na jeho 217 metrů vysoký vrchol velice náročná.

I přes nehostinné podmínky se skupina irských křesťanů rozhodla založit zde klášter, který se za 1 400 let téměř nezměnil. Mniši postavili dlouhé kamenné schodiště na vrchol ostrova, kde vystavěli šest úlovitých přístřešků a malou kapli. Živili se zde rybami, mořskými ptáky a zeleninou, kterou si sami vypěstovali. Během 9. století museli také přečkat několik nájezdů Vikingů. Mniši na ostrově žili až do 12. století, kdy je silné bouře zahnaly zpět na pevninu.

Vystoupat 670 strmých kamenných schodů je výzva psychická i fyzická, ale na vrcholu můžete vstoupit do starých mnišských cel a představit si, jak zde asketové v 7. století žili.

Na ostrov se dostanete od dubna do září lodí z Portmagee (90min plavba), pouze za dobrého počasí.
S 51.772080 Z 10.538858

Tyto úlovité cely postavené středověkými mnichy se nacházejí na ostrově Skellig Michael

Největší krypta v Irsku je známá mumiemi kočky a krysy, kterým místní říkají „Tom a Jerry"

Krypta v Katedrále Christ Church

DUBLIN

V roce 1030 postavili vikingští vládci Dublinu původní katedrálu Christ Church ze dřeva. Když Dublin roku 1171 dobyli Normané, strhli dřevěnou stavbu a postavili místo ní kamenný kostel s novou obrovskou kryptou.

Na přestavbu dohlížel arcibiskup Laurence O'Toole. Ten byl roku 1225 prohlášen patronem Dublinu a jeho balzamované srdce bylo v kryptě uchováno v zamřížovaném relikviáři ve tvaru srdce.

V březnu roku 2012 se do krypty vloupali dva muži, kteří mříže rozřezali a relikviář ukradli. Irská policie podezřívala gang, který do země pašuje nosorožčí rohy, nikoho však nezatkla a srdce se dodnes nenašlo.

I přes ztrátu slavného orgánu se v kryptě stále nachází mnoho fascinujících relikvií. Za povšimnutí stojí sada kůlů vyrobených v roce 1670, které se používaly při veřejném trestání zločinců, nebo mramorový monument ztvárňující Nathaniela Sneyda, irského politika, jenž zemřel roku 1833. Vedle sochy se uvádí, že „zemřel rukou ubohého, násilnického maniaka", jinými slovy byl zastřelen.

V kryptě si můžete prohlédnout mumifikovanou kočku a myš, jejichž pozice naznačuje, že zemřely, zrovna když kočka lovila myš. Podle místní pověsti myš před kočkou utekla někdy v polovině 19. století do jedné z varhanních píšťal a obě v ní uvízly. James Joyce použil tuto příhodu jako přirovnání ve svém díle *Finnegan's Wake*, kde popisuje jednu z postav jako „zaseknutou stejně jako kočka a myš v píšťale chrámových varhan".

Christchurch Place, Dublin.
S 53.343517 Z 6.271057

Dále v Irsku

Sluneční kalendář

Galway • Moderní sluneční hodiny Calendar Sundial používají k přesnému určení data a času starodávné metody.

Mumie v kostele St. Michan's

Dublin • Pod kostelem vede úzké, spoře osvětlené schodiště do hrobky, ve které jsou uchovány desítky mumifikovaných těl, včetně 800 let staré mumie křižáka, jehož prstu je dovoleno se dotknout.

Klokani na Lambay

Ostrov Lambay • Přestože se nachází asi 16 tisíc kilometrů od domovské Austrálie, žije na ostrově Lambay skupina klokanů. Byli sem přemístěni před 25 lety z dublinské zoo.

SEVERNÍ IRSKO

Mizející jezero

BALLYCASTLE, ANTRIM

Východně od přímořského městečka Bellycastle se občas nachází jezero. Je však možné, že když se k němu vydáte, zrovna tam nebude. Ale nezoufejte, ono se zase vrátí.

Mizející jezero neboli Loughareema leží na vápencovém podloží s „výpustí“, která se zanáší rašelinou. Když se v ní nahromadí dostatek sedliny, výpusť se ucpe a jezero přestane odtékat. Jakmile se rašelina rozloží, nádrž se vypustí jako voda ze dřezu; někdy je to otázka jen pár hodin.

Loughareema Road (u lesa Ballypatrick Forest), Ballycastle. Jezero se nachází dvě hodiny autobusem od Belfastu. Buďte připraveni na to, že místo jezera možná uvidíte jen plácek popraskané hlíny.
S 55.157084 Z 6.108058

Zrovna nezmizelé mizející jezero u městečka Ballycastle

Obrovy schody

BUSHMILLS, ANTRIM

S tisíci propojenými šestiúhelníkovými sloupy, které se postupně zvyšují, takže připomínají schodiště, vypadá tato geologická zvláštnost jako lidský výtvor.

Vulkanická erupce v době raného paleogénu (asi před 23–65 miliony let) vytvořila tuto neobvyklou formaci, když se roztavený čedič dostal do kontaktu s vápencovým podložím. Jak láva rychle chladla, plošina se smršťovala a praskala a vytvořilo se tak 40 tisíc sloupů různé výšky, které vypadají jako obří schody. Nejvyšší z nich dosahuje téměř 11 metrů.

Podle irské legendy vytvořil schody obr Fionn mac Cumhaill, aby z nich mohl skočit do Skotska a porazit tam svého nepřítele Benandonnera. Fionn však při stavění schodů usnul a Benandonner se ho vydal hledat. Fionnova žena zabalila manžela do povijanu jako miminko, aby ho před Benandonnerem ochránila. Ten, když se do Severního Irska dostal a uviděl toto obrovské nemluvně, si nedokázal ani představit, jak obrovský musí být sám Fionn. Benandonner tak utekl zpět do Skotska, ale schody tu zůstaly dodnes.

Causeway Road 44, Bushmills. Schody leží hodinu jízdy autem (nebo tři hodiny autobusem) od Belfastu. Cesta vede nádhernou krajinou.
S 55.2408070 Z 6.511555

Dále v severním Irsku

Skate 56 v kostele

Newcastle · V bývalém kostele byl vystavěn skateboardingový park.

Bludiště míru

Castlewellan · Peace Maze, jedno z největších přírodních bludišť na světě, bylo vysázeno na oslavu míru v Severním Irsku.

Šestiúhelníkové čedičové sloupy tvořící Obrovy schody jsou předmětem keltských legend

SKOTSKO

Fingalova jeskyně

OBAN, ARGYLL A BUTE

Tato 82 metrů hluboká a 22 metrů vysoká dutina vypadá jako z velkolepého fantasy. Stěny Fingalovy jeskyně tvoří šestiúhelníkové sloupy. Podle keltských pověstí byla kdysi sluj součástí chodníku, jejž postavili obři mezi Skotskem a Irskem. Podle vědců však vznikla pomalým ochlazováním vyvěrající lávy, která popraskala jako bahno na slunci.

V roce 1772 jeskyni znovuobjevil přírodovědec sir Joseph Banks a rychle se z ní stal zdroj inspirace mnohých umělců, spisovatelů a hudebníků. Skladatel Felix Mendelssohn v roce 1830 složil na její motivy předehru. Ve stejném roce ji malíř J. M. W. Turner zachytil na plátno. Díky umělcům se Fingalova jeskyně stala v době romantismu častým cílem cestovatelů a zůstává jím dodnes.

Jeďte vlakem z Glasgow do Obanu, odkud se trajektem dostanete do Craignure na ostrově Mull. Potom se svezte autobusem do Fionnphortu, odkud vyplouvají na ostrov Staffa lodě.

S 56.433889 Z 6.336111

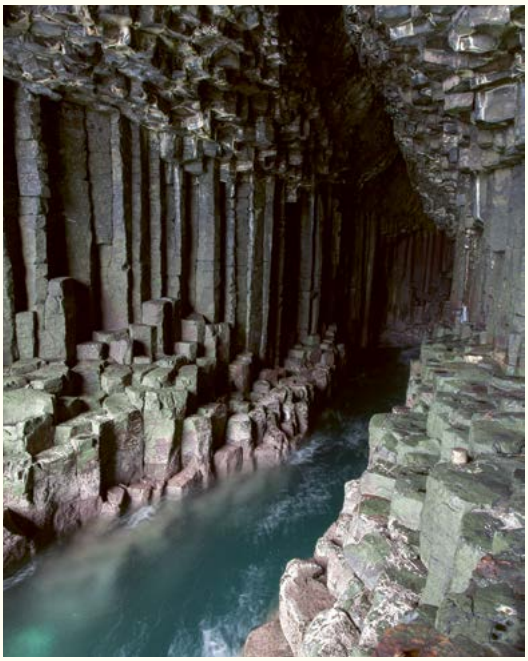

Fascinující jeskyně inspirovala umělce od Julese Verna až po skupinu Pink Floyd

Dále ve Skotsku

Ruiny semináře sv. Petra

Cardross · Tato obrovská moderní stavba byla dokončena v roce 1966 a opuštěna v 80. letech.

Hrad Yester

Gifford, Východní Lothian · Zřícenina hradu ze 13. století, která v podzemí ukrývá „skřetí síň“.

Ananas v Dunmore

Park Dunmore · Dům s věžičkou ve tvaru obřího ananasu, symbolu pohostinnosti a nadbytku, byl postaven koncem 18. století a nyní se pronajímá jako místo, kde lze strávit dovolenou.

Psí hřbitov na Edinburském hradě

Edinburgh · Místo posledního odpočinku maskotů a věrných společníků skotské šlechty.

Zamřížované hroby na hřbitově Greyfriars

Edinburgh · Mříže z 19. století, které jsou postavené na hrobech tohoto hřbitova, sloužily k ochraně nebožtíků před zloději mrtvol.

Ruiny Holyroodského opatství

Edinburgh · Ruiny opatství z 11. století, které nechal postavit král David I.

Hudební sál Britannia Panopticon

Glasgow · Nejstarší hudební sál na světě.

Tábor Cultybraggan

Perth · Tábor byl určen pro nacistické vojenské vězně.

Tajný skotský bunkr

St. Andrews · Bunkr, ve kterém se v případě atomového útoku měli ukrýt skotští politici a „nepostradatelní“ občané.

V těchto zahradách se nachází klíč k tajemství vesmíru i života

Zahrada vesmírného bádání

HOLYWOOD, DUMFRIES A GALLOWAY

Mezi narcisy a sedmikráskami najdete v Zahradě vesmírného bádání také černé díry, Fibonacciho spirály, zlomky a dvoušroubovice DNA.

Architekt Charles Jencks společně se svou zesnulou chotí Maggie Keswickovou navrhli tuto 12 hektarů rozlehlou zahradu na vlastním pozemku. Inspirací jim byly zákony moderní fyziky a vesmíru, které jsou zde ztvárněny květinami. Během 20letého tvoření zahrady podlehla Keswicková rakovině, Jencks pak stavbu dokončil na její památku. S novými vědeckými objevy postupně některé aspekty zahrady měnil. (Projekt lidského genomu byl inspirací k vytvoření části zahrady, ve které jsou květiny propleteny do tvaru dvoušroubovice.)

Holywood, 8 kilometrů severně od Dumfries. Zahrada je pro veřejnost otevřená jediný den v roce, vždy v prvním květnovém týdnu. Každoroční otevření je charitativní událostí, na které se vybírají příspěvky na centrum léčby rakoviny.

S 55.129780 Z 3.665830

ZÁPADNÍ EVROPA

Řecko a Kypr, *viz str. 48*
Portugalsko a Španělsko, *viz str. 66*

Uvnitř kulovitého státu se nachází muzeum zasvěcené historii tohoto mikronárodu

RAKOUSKO

Republika Kugelmugel

VÍDEŇ

Republika Kugelmugel je jedním z mnoha mikrostátů světa. Ty bývají často založeny jako umělecké projekty, sociální experimenty nebo jen pro zábavu, ale vlády dalších zemí je neuznávají.

Když v roce 1984 dostal rakouský umělec Edwin Lipburger chuť postavit si na zahradě kulovitý domek, neviděl potřebu shánět stavební povolení. Když mu pak byla úředně nařízena demolice, Lipburger svůj kulatý dům, Kugelmugel, prohlásil za nezávislý stát. Vláda ho za to poslala na 10 týdnů do vězení, rakouský prezident mu však udělil milost a pobyt mu zkrátil.

Když se Lipburger vrátil z věznice, zjistil, že jeho dům byl přesunut do zábavního parku Prater. To byla pro umělce těžká rána. Na hranice Kugelmugelu vyvěsil ceduli se seznamem úhlavních nepřátel státu, kteří mají do jeho země vstup zakázán. Mezi nimi je i bývalý vídeňský primátor Helmut Zilk, který s demolicí souhlasil.

Kugelmugel je nyní obehnán pletivem, ve kterém červeno-bílé pruhované dveře značí státní hranici. Lipburger už zde nežije, protože byl donucen odejít do vyhnanství.

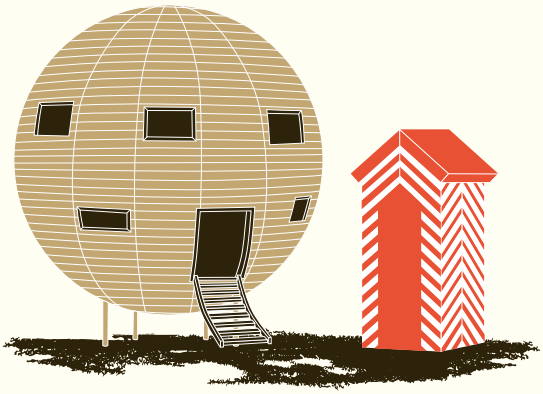

Kulovitý mikrostát Kugelmugel turisty zrovna nevítá

2 Antifaschismusplatz, Vídeň. Autobusová zastávka Venediger Au. Kugelmugel se nachází v západním rohu zábavního parku Prater a je schovaná za kolotočem.
S 48.216234 V 16.396221 ➛

Další mikrostáty

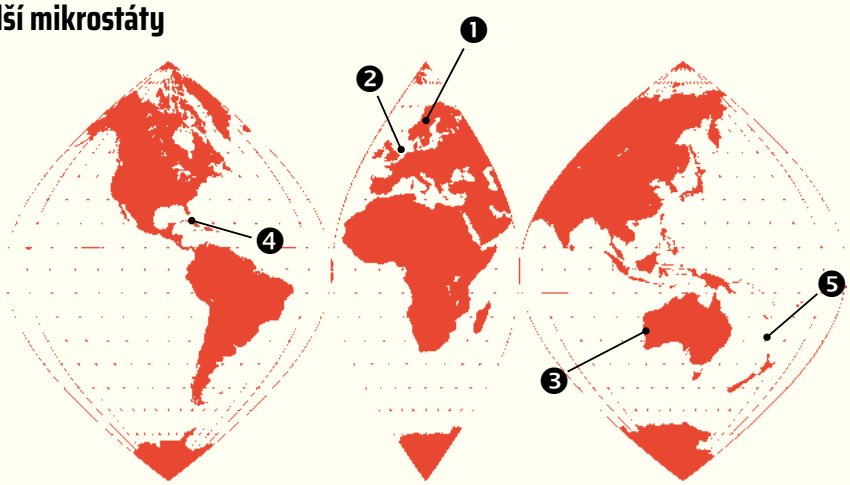

1 Ladonie

Největší atrakcí mikrostátu Ladonie jsou věžovité konstrukce z naplaveného dříví jménem Nimis. Ty jsou také důvodem, proč Ladonie vůbec existuje. Tento necelé 2 km² rozlehlý mikrostát na Skandinávském poloostrově u úžiny Kattegat vznikl v roce 1996 po dlouhém soudním sporu, ve kterém proti sobě stáli umělec Lars Vilks a švédský parlament. Vilks začal se stavbou Nimis tajně v roce 1980. Věže se nachází v odříznuté části Švédska a viditelné jsou pouze z moře. Díky tomu trvalo dva roky, než se o stavbě dozvěděly švédské autority, které ihned nařídily její demolici. Nimis totiž leží v chráněné oblasti, kde je zakázáno cokoliv stavět.

Vilks prodal Nimis umělci Christovi, který postavil podobnou strukturu z kamení, nazval ji Arx a rozhodl se, že se celá osada odtrhne od Švédska. Tak vznikl mikrostát Ladonie.

Dnes má Ladonie 15 000 občanů, všichni však pobývají mimo její hranice v souladu s kočovným stylem života, který tento mikronárod vyznává. Občanství je zdarma a zažádat si o něj lze na internetu. Pokud byste se chtěli stát členem ladonské šlechty, stačí zaplatit 12 dolarů a zaslat e-mailem informace o tom, jaký titul byste si přáli.

Ladonská vlajka je zelená s bílým obrysem skandinávského kříže. Přesně tak by totiž vypadala švédská vlajka, kdyby ji někdo vyvařil. Občané musí platit daně, ale nepřijímá se hotovost, místo ní se platí kreativitou. Způsob žádání o občanství na internetu způsobil zmatek mezi asi třemi tisíci občany Pákistánu, kteří o něj zažádali ve snaze uprchnout z vlastní země. K jejich zklamání jim bylo oznámeno, že do Ladonie není možné emigrovat.

Bydlet v Ladonii je sice zakázáno, ovšem navštívit ji rozhodně ne.

Mikrostát Ladonie je známý díky věžím z naplaveného dřeva

2 Knížectví Sealand

Sealand vznikl v roce 1967, když se Roy Bates rozhodl na opuštěné vojenské pevnosti u pobřeží Anglie založit pirátské rádio. Když se potom k pevnosti přiblížila loď britských námořních sil, Royův čtrnáctiletý syn Michael začal směrem k plavidlu pálit výhružné výstřely. Oba se tak ocitli u soudu, kde však soudce prohlásil, že případ posoudit nemůže, jelikož se pevnost nenachází na území Británie. Oba se tedy vrátili na Sealand, kde se Roy prohlásil princem.

V roce 1978 se Bates starší vydal s manželkou do Anglie, když Alexander Achenbach, samozvaný předseda vlády Sealandu, sestavil tým, se kterým se vydal do pevnosti ve snaze o převrat. Zajal Michaela Batese a držel ho jako rukojmí, dokud se Roy nevrátil s ozbrojenými strážci v helikoptéře, kterou pilotoval kaskadér z filmů o Jamesi Bondovi. Dobyvatele se jim podařilo zajmout a Roy Achenbacha obvinil z velezrady a několik týdnů jej držel v zajetí. Nakonec musela německá vláda do Sealandu vyslat diplomata, aby vyjednal Achenbachovo propuštění. Ten potom na protest založil exilovou vládu a vznikl tak další, ještě menší mikrostát.

3 Knížectví Hutt River

Když australský parlament v roce 1969 schválil zákon o omezení pěstování pšenice, farmáře Leonarda Casleyho to skutečně rozhořčilo. Jeho pole byla plná právě dozrávající úrody a s přebytkem, který měl nad limit, nemohl již nic dělat. Usiloval o změnu zákona, politiky se mu však přemluvit nepodařilo. Casley se tedy rozhodl pro to, co mu připadalo jako další logický krok – odtrhnout se od Austrálie.

Knížectví Hutt River bylo založeno v dubnu roku 1970, když Casley oznámil, že on ani jeho rodina už nadále nejsou občany Austrálie. V dopise parlamentu citovat Listinu práv a svobod, anglický zákoník, Severoatlantickou smlouvu a Chartu Spojených národů.

V 70. letech byly vztahy mezi knížectvím Hutt River a Austrálií poměrně napjaté. Australská pošta odmítala na toto území doručovat zásilky a úředníci neustále od Casleyho rodiny vymáhali daně. V roce 1977 se tak samozvaný princ Leonard I. rozhodl vyhlásit Austrálii válku. O pár dní později již rozeslal oficiální oznámení o ukončení válečného konfliktu. Ten neměl žádné oběti ani zranění a z australské strany nebyl nikdy brán na vědomí.

Pas Conch Republic nepatří mezi mezinárodně uznávané cestovní doklady

4 Conch Republic

Motto tohoto mikrostátu zní: „Pokračujeme tam, kde ostatní selhali." Conch Republic vznikla roku 1982 v Key Westu na Floridě jako protest proti nově vzniklé strážnici mezi pevninou a ostrovy, která omezovala místní občany i turismus. Brzy po svém vzniku vstoupil nový mikrostát do jednominutové války se Spojenými státy americkými, když samozvaný ministerský předseda Dennis Wardlow zaútočil na muže v uniformě amerického námořnictva tím, že jej vzal po hlavě bochníkem starého chleba. Následně se vzdal a zažádal o podporu ve výši jedné miliardy dolarů z fondů americké zahraniční pomoci. Dodnes na ni čeká.

Přestože cestovní pas Conch Republic není mezinárodně uznávaným cestovním dokumentem, na stránkách mikrostátu lze najít příběh, ve kterém se díky tomuto pasu občan Conch Republic vyhnul jisté smrti na dovolené v Guatemale. Když místním revolučním vojskům, která jej zatkla, ukázal pas Conch Republic namísto toho amerického, rebelové sklopili zbraně a ještě ho pozvali na rundu tequilly.

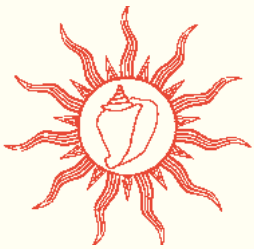

5 Republika Minerva

Realitní magnát z Las Vegas Michael Oliver snil celý život o ostrovní utopii, zemi, kde nebudou daně, sociální péče bude zdarma a obyvatelé se budou živit rybařením, turismem a dalšími blíže nespecifikovanými aktivitami.

Oliver si vyhlédl dvojici korálových útesů jižně od Fidži a Tongy, které vyčnívají nad hladinu pouze za odlivu. Protože jsou útesy často pod hladinou moře, žádná země si je do té doby nenárokovala. Oliver sem v roce 1971 navozil nákladní čluny plné písku, útesy zasypal a vyhlásil zde samostatnou Republiku Minerva.

Tato vychytralá kolonizace se brzy donesla ke králi Tongy, který se s družinou šlechticů, ministrů, vojáků, policistů a dechové kapely vydal směrem k útesům. Strhli vlajku Republiky Minerva a prohlásili území za součást Království Tonga.

Muzeum esperanta

VÍDEŇ

Když Ludwig Lazarus Zamenhof v 70. letech 19. století vymyslel jazyk esperanto, myslel si, že přišel na způsob, jak spolu budou moct komunikovat národy celého světa. Esperanto je směsicí románských, germánských a slovanských jazyků. Rakouské muzeum se věnuje jeho vývoji a studiu, stejně jako dalším umělým jazykům.

Vystaveno je tu opravdu obrovské množství předmětů, které mají něco společného s esperantem. Jsou zde limonády a zubní pasty s etiketami v esperantu, romány napsané v tomto jazyce a jazykové příručky a fotografie z 19. století, které zachycují studenty umělých jazyků. V době největší slávy mělo esperanto asi dva miliony uživatelů a pořád se nachází mezi dvěma sty nejpoužívanějšími jazyky na světě (celkově je na světě asi 6 000 jazyků). Dnes žije přibližně tisíc lidí mluvících esperantem, kteří se tento jazyk učili už odmalička, mezi nimi například úspěšný americký finančník George Soros.

Před začátkem první světové války snili lidé hovořící esperantem o tom, že se svět sjednotí díky společnému jazyku

Pokud vás muzeum inspiruje k tomu, abyste se esperanto naučili, měli byste vědět, že jako mluvčí tohoto jazyka se můžete připojit k systému Pasporta Servo. Ten je mezinárodní sítí lidí, kteří jsou ochotní ubytovat další hovořící esperantem zdarma ve svém domě.

Herrengasse 9, Vídeň. Zastávka metra Herrengasse.
S 48.209474 V 16.365771 ➛

Jak se řekne „alkohol“ v jazyce toki pona?

Od 13. století již vzniklo přes 900 umělých jazyků. Některé z nich – třeba esperanto nebo volapük – byly vytvořeny za účelem stát se mezinárodním dorozumívacím prostředkem. Jiné vznikly jako odpověď na Sapir-Whorfovu hypotézu, která tvrdí, že náš pohled na svět vytváří slovní zásoba a syntax rodného jazyka.

Kala

Kasi

Jazyk toki pona vymyslela kanadská lingvistka Sonja Elen Kisová v roce 2001. Jedná se o minimalistický jazyk, ve kterém je jen 123 slov. Řeč tak odráží zenový pohled na svět. Jednoduchá slova se kombinují tak, aby umožnila vyjádření složitých myšlenek. Například slovo „alkohol“ vznikne složením „bláznivý“ a „voda“. Toki pona má velmi omezenou slovní zásobu, ve které se jednotlivé kořeny slov vzájemně propojují. Tyto dva rysy má společné s novořečí, fiktivním jazykem z románu *1984* od George Orwella.

Americká autorka sci-fi Suzette Haden Elginová vymyslela jazyk láadan, protože dle feministického názoru nejsou existující jazyky schopné zachytit realitu z ženské perspektivy. Jazyk vznikl v roce 1982 a najdeme v něm slova jako *radiidin*, které je definováno jako „doba, která má být údajně odpočinkem, ve skutečnosti je však břemenem, protože je nutné se připravit a pracovat během ní, zejména pokud je přítomno příliš mnoho hostů a žádný z nich nepomáhá“.

Ve 20. letech 19. století začal francouzský skladatel a hudebník François Sudre vytvářet jazyk solresol. Ten je založen na sedmi slabikách, které odpovídají stupnici tónů *do*, *re*, *mi*, *fa*, *so*, *la* a *si*. Každé slovo se skládá z jedné nebo více těchto slabik, například *si* znamená ano a *dofalado* zase upřímnost. Celkově má tento jazyk 2 668 slov.

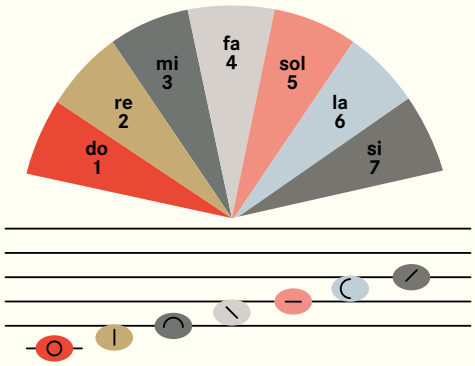

Věty se v jazyce solresol dají zahrát na flétnu, vyjádřit číslicemi nebo předvést pomocí barev duhy

Protože základem jazyka jsou hudební tóny, zprávy se v něm dají zahrát na hudební nástroj. Každá ze sedmi slabik také odpovídá jedné barvě duhy. V učebnici solresolu z roku 1902 od Boleslase Gajewskeho se píše, že by se „zprávy v solresolu mohly vysílat v noci pomocí barevných raket, kdy mezi jednotlivými slovy se vždy udělá krátká pauza“.

Když fontány začnou nečekaně tryskat, větrem se nese ozvěna arcibiskupova smíchu

Vodní hrátky na zámku Hellbrunn

SALZBURG

Arcibiskup Markus Sittikus von Hohenems byl opravdový šprýmař. V 17. století si nechal postavit letní sídlo v Hellsbrunnu, v jehož zahradách připravil pro své hosty nečekané záludnosti. V chodnících ukryl trysky fontán, které nic netušící návštěvníky začaly náhle kropit vodou. U každého skrytého vodotrysku bylo bezpečné suché místo, kde se arcibiskup postavil, zatímco na jeho hosty stříkala voda.

I po téměř 400 letech se místo stále nachází v původní podobě. Navíc zde v roce 1750 přibylo vodou poháněné divadlo, které obsahuje 200 miniaturních postaviček pohybujících se za zvuků barokní hudby.

Fürstenweg 37, Salzburg. Zámek Hellbrunn je otevřen od dubna do začátku listopadu. Volte vhodné oblečení, určitě se zde namočíte.
S 47.763132 V 13.061121

Dále v Rakousku

Kostnice v Eggenburgu

Eggenburg · Rafinovaně naaranžované kostry zdobí tuto kostnici ze 14. století.

Vesnice Fucking

Fucking · Na konci druhé světové války objevili američtí vojáci tuto vesničku, která pro ně byla nejkratším evropským vtípkem. Od té doby se místní vypořádávají se záplavou turistů, kteří se chtějí vyfotit u cedule označující začátek vesnice.

Dům umělců

Gugging · V léčebně pro duševně choré nechávají pacienty pomalovat stěny, aby se tímto způsobem mohli vypořádat se svými frustracemi a strachem. Ze zdí budovy se tak stala obrovská plátna.

Weltmaschine Franze Gsellmanna

Kam · Tento obří stroj z ozubených koleček je plný pohybujících se miniatur gondol, větrných mlýnů, vesmírných raket, xylofonů a mnoha dalších. Zařízení sestavil mechanik samouk.

Minimundus

Klagenfurt · Park plný miniatur slavných budov z celého světa, postavených v měřítku 1 : 25.

Observatoř v Kremsmunsteru

Kremsmunster · V této observatoři se počasí předpovídá již více než 250 let. Založena byla v 8. století původně jako klášter, ke kterému byla v polovině 18. století přistavěna pětipatrová „matematická věž“.

Dom Museum's Kunst und Wunderkammer

Salzburg · Muzeum se sbírkou kuriózních předmětů, které kdysi patřily arcibiskupovi Wolfu Dietrichovi.

Pivní resort ve Starkenbergu

Starkenberg · Milovníci zlatavého moku se v něm zde mohou doslova koupat. Čtyřmetrové bazény jsou napuštěné teplým pivem (v každém z nich je asi 42 000 půllitrů). K pití se ale čepuje perfektně vychlazené.

Svět obřích ledových jeskyní

WERFEN, SALZBURG

Ve Werfenu se nachází největší ledová jeskyně světa dlouhá 42 kilometrů. Když na jaře taje sníh a voda se dostává přes praskliny v zemi do dutiny, kvůli mrazivým teplotám pod zemí zase rychle mrzne. Tak vznikají obrovské kusy ledu a nekonečné množství krápníků. Dramatičnost jeskyni dodává i chladné bílé osvětlení.

Getreidegasse 21, Werfen. Jeskyně leží asi 40 kilometrů od Salzburgu. Pro návštěvníky je otevřená od května do října. Nezapomeňte si vzít teplé oblečení, protože v podzemí je i v létě pod nulou.
S 47.50778 V 13.189722

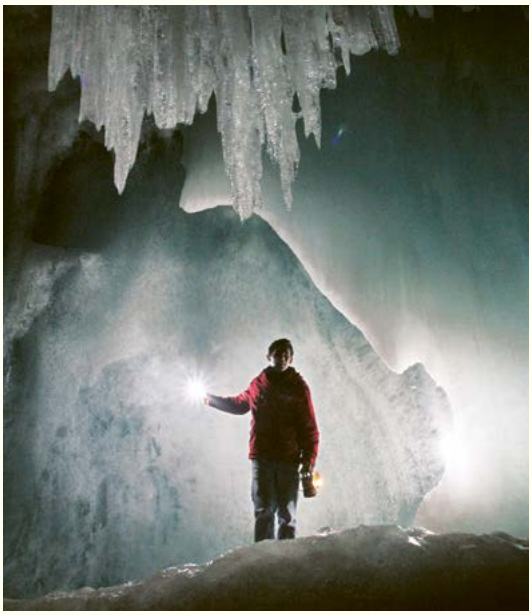

Na krápníky v největší ledové jeskyni světa si můžete posvítit petrolejkou

BELGIE

Věž Eben-Ezer

BASSENGE, LUTYCH

Tato sedmipatrová věž, na jejímž vrcholu se tyčí sochy býka, lva, orla a sfingy, vypadá jako ze středověku, ale ve skutečnosti je mnohem novější. Robert Garcet začal s vlastnoruční stavbou v roce 1951. Věž má být znázorněním míru a honby za vzděláním.

Garcet byl silně věřící, zároveň jej však fascinovala i numerologie a starověké civilizace. Ve všemožných detailech věže tak lze nalézt hluboký symbolismus. Stavba je 33 metrů vysoká (číslo symbolizuje věk, ve kterém zemřel Ježíš) a na vrcholu se nachází čtyři sochy (symbol čtyř apokalyptických jezdců). Každé patro má rozměry 12 x 12 metrů odkazující na počet apoštolů. Uvnitř jsou vystaveny Garcetovy malby znázorňující scény z Apokalypsy, biblické citáty a dinosaury z období křídy. Schodiště na vrchol končí pod okřídleným lvem, odkud se vám naskytne krásný výhled na belgickou krajinu.

4690 Eben-Emael, Bassenge. Cesta vlakem z Bruselu trvá 2 hodiny. S 50.793317 V 5.665638

Inspirací pro stavbu věže Eben-Ezer byly biblické příběhy a starověké civilizace

Mundaneum

MONS, HENEGAVSKO

Mundaneum byl skutečně ambiciózní projekt. Belgický právník Paul Otlet jej založil v roce 1910 spolu s držitelem Nobelovy ceny za mír Henrim La Fontainem. Jejich snem bylo shromáždit veškeré lidské znalosti na malých papírových kartičkách. Sbírka měla být centrem „Světového města“, které navrhl architekt Le Corbusier a které by znalostmi nashromážděnými v místních knihovnách, muzeích a univerzitách inspirovalo celý svět.

Pro zařazení všech dokumentů do strukturované kartotéky vymyslel Otlet vlastní systém tzv. mezinárodního desetinného řazení. Následující desetiletí vytvářel neustále se rozrůstající tým zaměstnanců katalog čítající přes 12 milionů kartiček, na kterých byly zapsány obsahy knih a odborných časopisů. S takto obrovským množstvím zdrojů se Otlet rozhodl, že bude za poplatek poskytovat podklady pro výzkum. Ročně k nim poštou a telegrafem přicházelo kolem 1 500 žádostí o vyhledání informací.

Když se papírový systém stal v roce 1934 neúnosným, začal Otlet doufat, že by mohli přejít na nový systém, kde by se jednotlivé informace daly získávat na dálku. Belgická vláda však jeho návrh nepodpořila. S příchodem druhé světové války bylo Mundaneum přesunuto do menších prostor a nakonec z finančních důvodů zcela uzavřeno. Během okupace Belgie zničili nacisté tisíce beden s kartičkami z Mundanea a vyvěsili v něm vlastní umělecká díla.

Otlet zemřel v roce 1944, kdy už bylo Mundaneum i Světové město pouhou vzpomínkou. Nyní je Otlet považován za jednoho z předchůdců informatiky. Jeho vize databáze informací, ve které by se dalo hledat na dálku, byla předzvěstí vzniku internetu.

To, co z Mundanea zbylo – knihy, plakáty, dokumenty a šuplíky plné katalogizačních kartiček, je nyní vystaveno v muzeu Mundanea ve městě Mons.

76, rue de Nimy, Mons. Mundaneum leží asi 15 minut chůze od vlakového nádraží v Mons.

S 50.457674 V 3.955428

Mundaneum bylo s 12 miliony katalogizačních kartiček papírovou verzí internetu

Jeskyně ve Folx-les-Caves

ORP-JAUCHE, VALONSKÝ BRABANT

15 metrů pod úrovní městečka Folx-les-Caves leží téměř 6 hektarů ručně vyhloubených jeskyní. Ty jsou vytesány do tufu, horniny vzniklé ze sopečného popela. Jeskyně byly pravděpodobně vyhloubeny v době, kdy bylo území Belgie součástí Římské říše. V roce 1886 začali v temných vlhkých jeskyních farmáři pěstovat houby, které tam rostou dodnes.

Předtím se v jeskyních často ukrývali bandité. Jejich pobyt zde dokazují nápisy a jména vyrytá na zdech. Jedním z nejslavnějších lupičů, kteří se zde skrývali, byl Pierre Colon. V 18. století okrádal bohaté kupce a o lup se vždy dělil s chudými. Colon byl poslán za mříže, ale podařilo se mu uniknout, když mu jeho žena do vězení propašovala pilník ukrytý v dortu. Na památku Colona se ve Folx-les-Caves koná vždy na začátku října festival plný hudby, tance a jídla.

35, rue Auguste Baccus, Orp-Jauche. Orp-Jauche leží asi hodinu jízdy na východ od Bruselu.
S 50.669216 V 4.941959

DÁLE V BELGII

Jeskyně v Remouchamps

Aywaille · Touto jeskyní protéká nejdelší podzemní řeka světa. Můžete se po ní vydat na 90minutovou plavbu, a pokud budete mít štěstí, možná zahlédnete i světélkující krevety.

Nakladatelství Plantin-Moretus

Antverpy · V budově nakladatelství z 16. století najdete dva nejstarší tiskařské stroje na světě, Gutenbergovu Bibli a jedinou dochovanou sadu Garamondových raznic.

Atomium

Brusel · Užijte si výhled z nejvyššího bodu tohoto 165miliardkrát zvětšeného modelu atomu krystalové mřížky železa. Atomium bylo postaveno při příležitosti konání Světové výstavy v roce 1958.

Muzeum hudebních nástrojů

Brusel · Tento třípatrový ráj hudebníků vystavuje přes 1 500 nástrojů různých tvarů a velikostí. Určitě si povšimněte componia – prvního automatického nástroje schopného improvizace.

Muzeum doktora Guinslaina

Gent · Muzeum se nachází ve funkční léčebně pro duševně choré. Pomocí umění a seminářů se zde zaměstnanci snaží o osvětu veřejnosti v otázce psychiatrické péče.

FRANCIE

Úvoz u La Meauffe

La Meauffe, Normandie

Úvozové cesty, které vypadají jako hluboké zákopy v zemi, jsou stovky let staré dopravní tepny vyhloubené dlouhodobým provozem. V Evropě se většina těchto cest datuje již od doby Římské říše či doby železné.

Tyto hluboké brázdy jsou do měkké země vyhloubeny přirozeným opotřebením způsobeným botami lidí, kopyty zvířat a koly vozů. Voda, která do těchto brázd stékala jako do strouhy, je dále vytvarovala do kulatých cest, které jsou zanořené do terénu do hloubky až 6 metrů. V některých případech ze stěn brázd vyrůstají stromy, které je z boku chrání a nahoře se k sobě naklání tak, že vytváří klenbu nad cestou, čímž brázdy získávají vzhled tunelů protínajících bujarou zeleň.

Normandská krajina zvaná *bocage* je úvozy přímo protkaná. Jedná se o zemědělskou krajinu rozdělenou na malá políčka ohraničená vysokými živými ploty a úvozy. Jako mnoho dalších úvozových cest byla i cesta u La Meauffe připomínající zákop využívána jako kryt v dobách války. Během druhé světové války byly úvozy u La Meauffe důležitým bodem obrany německé armády, protože poskytovaly perfektní úkryt před postupujícím americkým vojskem. Omezený výhled stál Američany mnoho životů, z čehož vznikla přezdívka oblasti La Meauffe – „Údolí smrti“.

Úvoz u La Meauffe se nachází na jižním okraji vesnice nedaleko hlavní silnice.
S 49.174619 Z 1.11295

Při cestě úvozy si mnozí neuvědomují, že kráčí po prastarých cestách

Oradour-sur-Glane

ORADOUR-SUR-GLANE, LIMOUSIN

Ruiny městečka Oradour-sur-Glane leží netknuté již od roku 1944. Mezi vyhořelými, rozpadajícími se budovami se povaluje veškerý majetek obyvatel, kteří zde před 70 lety žili: kostry aut, šicích strojů, kočárků, kovové rámy postelí… To vše zde leží bez ladu a skladu napospas přírodě.

10. června 1944 se do městečka přihnali nacističtí vojáci, kteří se přijeli pomstít za vzdor, se kterým jim obyvatelé regionu čelili. Nařídili všem, aby se shromáždili na náměstí. Muže potom pozavírali do stodol, kde je postříleli. Ženy a děti zamkli uvnitř kostela a zapálili ho. Když se někdo z uvězněných pokusil utéct oknem, hlavní pistole je sráželi zpět dovnitř.

Shořelé pozůstatky městečka zde leží netknuté už přes 70 let

Během několika hodin tak příslušníci SS povraždili v Oradour-sur-Glane 642 civilistů. Před svým odjezdem ještě zapálili všechny další budovy v městečku.

Po konci druhé světové války francouzský prezident Charles de Gaulle rozhodl, že nové Oradour-sur-Glane může vyrůst vedle původního městečka, to však musí zůstat netknuté jako připomínka hrůz války.

Bylo zde postaveno muzeum a jednotlivé budovy byly opatřeny cedulemi s popisky, jinak však zůstalo místo netknuté. U vstupu je veliká cedule s nápisem *Souviens-Toi*, tedy „Vzpomínejte“.

Oradour-sur-Glane leží 30 minut jízdy od Limoges. Každoročně jsou 10. června, v den výročí masakru, v ruinách kostela kladeny věnce.
S 45.931233 V 1.035125

Chappeův optický telegraf

SAVERNE, BAS-RHIN

Během Francouzské revoluce bylo nutné předávat zprávy po celé zemi co nejrychlejším způsobem. Optický telegraf Clauda Chappeho byl proto ideální.

V roce 1791 sestavil Chappe první sérii kamenných věží, na kterých stály 3 metry vysoké dřevěné sloupy. Na vrcholu sloupu byly na koncích 4metrového příčného ramene zavěšeny dvě tyče. Tyto věže byly rozestavěny po Champs-Élysées tak daleko od sebe, jak jen oko dohlédlo. Chappe také vymyslel jazyk skládající se z 9 999 slov, kdy každé z nich představovala jiná pozice ramen. Pokud optický telegraf ovládala trénovaná obsluha, bylo možné přenášet zprávy až 240 km daleko během dvou minut.

Užitečnost tohoto vynálezu ocenila francouzská armáda, která nechala telegrafy vystavět od Paříže až po Dunkerque a Štrasburk. Během deseti let se linky rozšířily po celé zemi. Když roku 1799 Napoleon získal Paříž, odvysílal na něm zprávu: „Paříž je tichá a dobří občané spokojení.“

V roce 1998 byla zrestaurována věž telegrafu u hradu Rohan v Saverne, který mezi lety 1798–1852 patřil na linku mezi Paříží a Štrasburkem. Jedná se o jednu z mála dochovaných věží.

Hrad Rohan, place du Général de Gaulle, Saverne. Hrad leží 5 minut chůze od vlakové stanice Saverne.
S 48.742222 V 7.363333

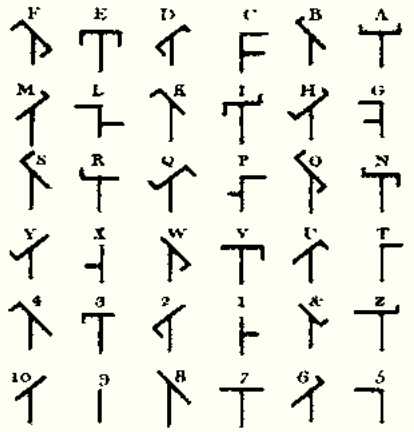

Pozice ramen Chappeova telegrafu pro vyjádření jednotlivých písmen a číslic

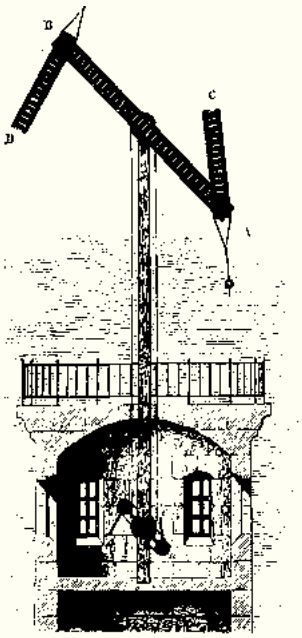

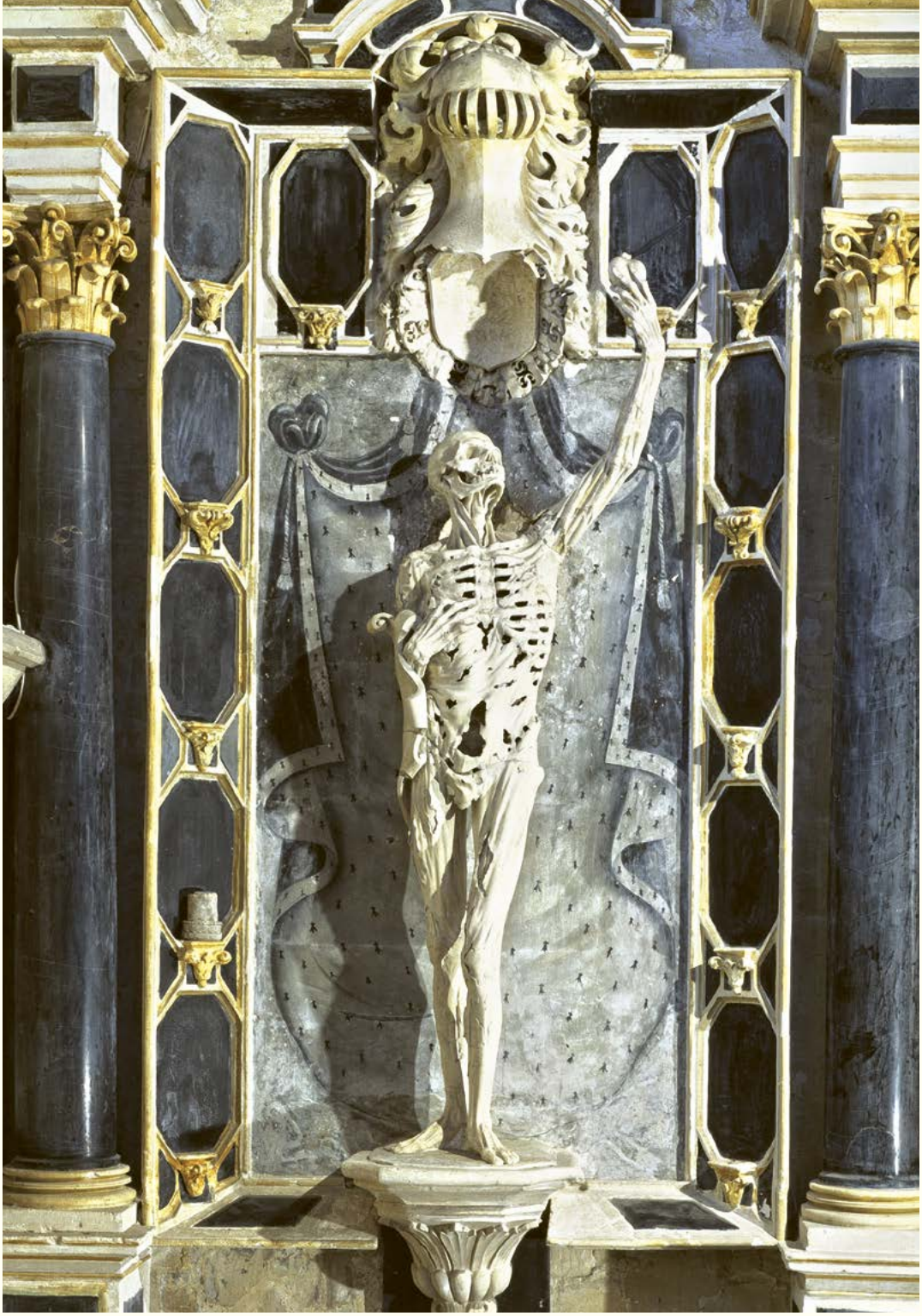

Posmrtná socha Reného de Chalona kdysi držela jeho vlastní mumifikované srdce

Tlející tělo Reného de Chalona

BAR-LE-DUC, LOTRINSKO

Kostel Saint-Étienne ve městě Bar-le-Duc zdobí socha tlejícího těla. Z kostry muže visí cáry rozkládajícího se svalstva a kůže a holá lebka se dívá směrem ke zdvižené levé ruce, která kdysi svírala vysušené srdce Reného de Chalona, prince z 19. století, jehož socha zpodobňuje. Srdce se pohřešuje nejspíš již od Francouzské revoluce.

Renesanční socha v životní velikosti od Ligiera Richieho má znázorňovat pomíjivost lidského života a věčnost toho posmrtného.

Kostel Saint-Étienne, place Saint-Pierre, Bar-le-Duc. Jízda vlakem z Paříže do Bar-le-Duc trvá 2,5 hodiny.
S 48.768206 V 5.159390

S tímto množstvím ciferníků se dost možná jedná o nejsložitější hodiny na světě

Astronomické hodiny v katedrále v Besançonu

BESANÇON, FRANCHE-COMTÉ

Městečko Besançon bylo v 19. století centrem francouzského hodinářství. V katedrále v centru města jsou k vidění téměř 6 metrů vysoké hodiny se 30 000 mechanickými částmi. Jedná se o jedny z nejsložitějších hodin vůbec. Již od roku 1860 ukazují čas na 17 místech světa zároveň. Současně zobrazují čas a výšku přílivu v osmi francouzských přístavech a věčný kalendář, který odlišuje i přestupné roky a čas východu a západu slunce.
Rue du Chapitre, Besançon. Od vlakové stanice je to ke katedrále příjemná procházka pěšky.
S 47.237829 V 6.024054

Dále ve Francii

Kaple v dubu

Allouville-Bellefosse · Malinkatá kaple byla postavena uvnitř kmene nejstaršího stromu na území Francie.

Dračí hodiny

Blois · Obrovské zlaté dračí hlavy vylézají z oken vily kouzelníka a výrobce automatu Eugéna Robert-Houdina jako z obrovských kukačkových hodin.

La Maison Picassiette

Chartres · Tento dům je celý pokrytý mozaikou z úlomků porcelánu. Vytvořil ji místní správce hřbitova.

Kostnice Douaumont

Douaumont · Uvnitř památníku obětem první světové války spočívají ostatky téměř 130 000 vojáků.

Tajné tunely v Mont Sainte-Odile

Ottrott · Starověký opevněný klášter v Mont Sainte-Odile pod sebou ukrývá systém tunelů, kterými se prý ztrácely vzácné svazky z místní knihovny.

Collégiale de Saint--Bonnet-le-Château

Saint-Bonnet-le--Château · V roce 1837 bylo při otevření jedné z hrobek pod tímto kostelem nalezeno 30 mumifikovaných těl. Údajně se jedná o katolické šlechtice, které roku 1562 nechal zavraždit protestantský baron.

Muzeum lovu a přírody

PAŘÍŽ

Museé de la Chasse et de la Nature je umístěno v budově Hôtel de Guénégaud ze 17. století. Zdejší kolekce zahrnuje vycpaná zvířata, zdobené staré zbraně, které se používaly při honech, a umělecká díla zachycující lov.

Najdete zde masivní kabinet, na jehož šuplících jsou zachycena lovná zvířata. Uvnitř se potom nacházejí bronzové odlitky jejich stop a trusu, zobrazení nory či jiného úkrytu daného zvířete a báseň, která jej opěvuje. Ve druhém patře si zase můžete prohlédnout pokoj, jehož strop je kompletně pokrytý sovím peřím včetně pěti vycpaných sovích hlav.

V místnosti plné preparovaných zvířat si povšimněte pohyblivé hlavy albínského divočáka, která visí na zdi a mluví plynule francouzsky.

62, rue des Archives, Paříž. Zastávka metra Rambuteau. S 48.857127 V 2.354125

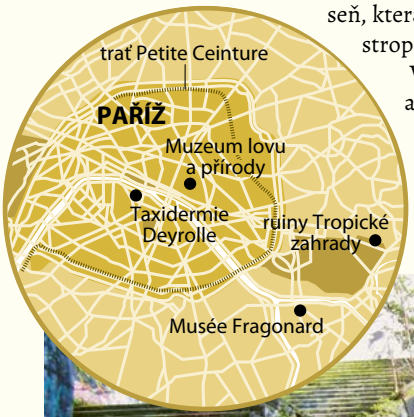

Grafity, mech a opuštěné koleje z okruhu kolem pařížského centra

Trať Petite Ceinture

PAŘÍŽ

Tento malý železniční okruh kolem centra Paříže sloužil cestujícím mezi lety 1862–1934 a spojoval pět hlavních vlakových stanic, které patřily pěti různým společnostem. Díky růstu města a rozmachu metra však tato kruhová trať ve 20. století pozbyla smyslu.

Některé části okruhu již pohltila příroda. Květiny a plevel prorůstají mezi kolejnicemi a kontrastují se zdmi pokreslenými grafity. Mosty, tunely i původní koleje zůstávají téměř netknuté, protože jsou skryté za uličkami tehdejšího okraje města.

Malý okruh stále vlastní SNCF, francouzské státní železnice, takže koleje jsou považovány za soukromý pozemek. Přesto vás nevinná procházka nejspíš do problémů nedostane. Pokud se však chcete držet pravidel, můžete navštívit úsek mezi Porte d'Auteuil a Gare de la Muette: V roce 2008 byla tato část tratě prohlášena za přírodní stezku a otevřena veřejnosti.

Na Malý okruh se dostanete na několika místech. Nejhezčí úseky začínají na zastávkách metra Balard, Porte de Vincennes, Porte Dorée a Buttes Chaumont.

S 48.821375 V 2.342287

Ruiny Tropické zahrady

PAŘÍŽ

Zahrada byla otevřena v roce 1907 pro Koloniální výstavu. Jednalo se o několik pavilonů a umělých vesnic postavených na okraji Vincenneského lesíka. V jednotlivých pavilonech byly představeny rostliny, potraviny, produkty a zdroje dané francouzské kolonie. Každá vesnice napodobovala svůj asijský nebo africký vzor. Návštěvníci si nemuseli ani představovat jejich skutečné obyvatele, stejně jako rostliny jim totiž byli na výstavu přivezeni na odiv.

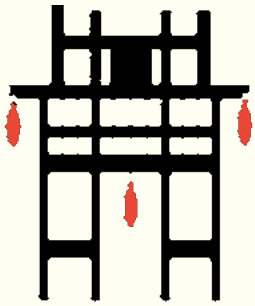

Celé léto tak Indonésané, Malajci, Konžané, Súdánci a Tuaregové žili ve svém „typickém" prostředí uprostřed parku. Nosili kostýmy a zpívali a tančili pro zvědavé návštěvníky, kteří sem chodili jako do lidské zoo.

Se začátkem studeného podzimu byli převezeni zpátky do svých domovů a místo začalo chátrat. Parcela, kterou vlastnil stát, zůstávala zavřená až do roku 2007, kdy ji odkoupilo město Paříž a otevřelo veřejnosti.

Všech pět vesnic stále ještě stojí, ale budovy, které jsou nyní oplocené, se již téměř všechny zhroutily. Z většiny z nich rostou stromy a další rostliny. Květiny uvnitř skleníků povětšinou uhynuly. Několik architektonických kusů, jako třeba čínská slavobrána, dodnes připomíná původní záměr zahrady – prezentovat velikost koloniální expanze Francie.

45, avenue de la Belle-Gabrielle, Paříž. Zahrada leží 10 minut chůze od vlakové stanice Nogent-sur-Marne.
S 48.841007 V 2.465697

Lidé na odiv

Návštěvníci bronxské zoo mohli v září roku 1906 s údivem sledovat nového savce ve výběhu pro opice. Ten byl dovezen z Konga, měřil jen metr a půl a vážil 47 kg. Pojmenován byl Ota Benga. Davy lidí se chodily dívat, jak si hraje s papouškem a orangutanem, se kterými sdílel výběh. Také byl nucen návštěvníkům ukazovat své špičaté zuby. Žádný zástupce tohoto živočišného druhu nebyl nikdy předtím v zoo vystaven, Ota Benga byl totiž člověk.

Vystavování lidí bylo kdysi způsobem, jakým kolonizátoři dávali na odiv „exotické" obyvatelstvo svých kolonií. Domorodci byli vytrhnuti ze svých domovů, aby předváděli běžné činnosti na výstavách, karnevalech a překvapivě i v zoologických zahradách.

Tvůrci těchto vystoupení neměli pro jejich kulturu žádné pochopení a nutili je přetvářet aktivity takovým způsobem, který by šokoval, udivoval nebo jakkoli jinak nalákal obecenstvo. Roku 1882 se Kanaďan a divadelní agent Robert Cunningham vydal do Austrálie, aby přivezl členy „divokých kmenů". Cunningham vybral devět domorodých mužů a žen z různých kmenů. Každý z nich mluvil jiným jazykem a pouze dva uměli anglicky.

Plakát je označoval jako „potetované černé kanibaly a vrhače bumerangů". Museli pro obecenstvo tančit, zpívat a bojovat mezi sebou na výstavách po celé Americe i Evropě. Během dvou let pět z nich zemřelo.

Případ Saartjie Baartmanové je obzvláště skličující ukázkou evropské fascinace takzvanými primitivy v 19. století. Roku 1810 byla mladá žena z jihoafrické etnické skupiny Khoisan převezena do Londýna poté, co se s ní na cestě po Africe setkal britský doktor William Dunlop. Vystavoval ji zavřenou v kleci a nutil ji, aby chodila sem a tam, sedala si nebo stála tak, aby přihlížející měli lepší výhled na její velké hýždě a genitálie. Antropologové kvůli jejím fyzickým proporcím hlásali, že bílá rasa je nejvyspělejší. Baartmanová, které se přezdívalo „hotentotská Venuše", zemřela ve věku pouhých 26 let.

Co se týče osudu Oty Bengy, ten byl na naléhání afroamerických ministrů ze zoo propuštěn. To pro něj však bohužel neznamenalo štěstí. Po pobytu v sirotčinci, kde mu zubař opravil zuby vybroušené do ostrých špiček, byl poslán do školy a nakonec dostal práci v továrně na cigarety. Příchod první světové války mu sebral naději, že se ještě někdy vrátí do rodného Konga. Myšlenka, že už nikdy neuvidí domov, byla pro Bengu natolik zdrcující, že ve věku 32 let spáchal sebevraždu.

Ota Benga

Taxidermie Deyrolle

PAŘÍŽ

Tento obchod věnující se taxidermii (vycpávání zvířat), entomologii (zkoumání hmyzu) a přírodní historii láká na své sbírky již od roku 1881.

V roce 2007 bylo mnoho exponátů zničeno při požáru. S pomocí sběratelů a umělců se však obchod brzy vzpamatoval a dnes se pyšní exponáty od kočky domácí až po lední medvědy. Vzácné kousky sice nejsou na prodej, ale většinu zvířat je možné si pronajmout. Na večírek si tak můžete přivést třeba lva.

46, rue du Bac, Paříž. Zastávka metra rue du Bac.
S 48.856444 V 2.326564

Nehybná sbírka zástupců ze všech koutů zvířecího království

MĚSTSKÝ PRŮVODCE: Co dále prozkoumat v Paříži

Ponorka Argonaute

19. obvod • Přestože právě začínal věk cest do vesmíru, v roce 1958 byla největší chloubou francouzské armády jedna z nejmodernějších ponorek své doby tiše proplouvající temnými vodami.

Zeď Miluji tě

Clignancourt • Tato zeď na Montmartru obložená 612 tmavě modrými lávovými dlaždicemi a posetá červenými střípky zlomených srdcí zachycuje, jak lze vyjádřit lásku ve více než 250 jazycích.

Kino Le Louxor

10. obvod • Toto stylové kino je inspirované starým Egyptem a zejména filmem *Kleopatra* z roku 1917, kde hlavní roli ztvárnila Theda Bara. Jedná se nejspíš o nejstarší dodnes fungující kino v Paříži, které bylo po letech uzavření zrekonstruováno v roce 2013.

Parc Monceau

L'Europe • Park jsou pozůstatky země iluzí, kterou si v Evropské čtvrti nechal v 18. století postavit vévoda ze Chartres. Kdysi se tu procházeli velbloudi na pozadí umělých holandských větrných mlýnů a vinic v italském stylu, což parku dodnes dodává auru nedbalých královských radovánek.

UCJG a nejstarší hřiště na basketbal na světě

9. obvod • Většina rekreantů, kteří v přízemí hostelu UCJG driblují s míčem o prkna, netuší, že hrají na nejstarším basketbalovém hřišti světa. Bylo postaveno v roce 1892 a je téměř dokonalou kopií zaniklého hřiště ve Springfieldu v americkém státe Massachusetts, kde tato hra vznikla.

Muzeum upírů a legendárních tvorů

Les Lilas • Excentrický výzkumník a neoblomný lovec nemrtvých sestavil bohatou kolekci drákulovských hraček, sadu na boj s upíry a zajímavou sbírku odborných knih i zábavné literatury s upírskou tematikou.

Pařížský průvodce jazykem lásky

Muzeum umění a řemesel

3. obvod • V Musée des Arts et Métiers je vystavena ohromná sbírka mechanických nástrojů, kterou založili francouzští proticírkevní revolucionáři. Nemalou ironií osudu je, že sbírka vynálezů a nástrojů je dnes částečně umístěna v kostele bývalého opatství Saint-Martin-des-Champs.

Medicejský sloup

Les Halles • Tento sloup se tyčí do značné výšky, přesto nic nepodpírá. 31 metrů vysoký sloup před budovou Pařížské komoditní burzy v sobě skrývá tajné točité schodiště vedoucí na vyhlídkovou plošinu. Tu měl původně ke čtení z hvězd využívat osobní astrolog Kateřiny Medicejské.

Detektivní kancelář Duluc

Les Halles • Zelený neonový nápis označuje budovu jedné z nejstarších francouzských soukromých detektivních kanceláří, která se stala oblíbeným místem pro filmové režiséry i fanoušky detektivek. Nachází se za modrými dveřmi, na nichž visí jednoduchá cedulka s nápisem: „DULUC. VYŠETŘOVÁNÍ. 1. PATRO."

Kostel svatého Lupa a svatého Jiljí

Les Halles • Nepříliš známý relikviář tohoto kostela je většinou pařížských katolíků zapomenut, ruská pravoslavná komunita jej však opěvuje. Nachází se v něm totiž ukradená relikvie svaté Heleny, matky šiřitele křesťanství Konstantina, zatímco zbytek jejího těla spočívá v Římě.

Dům Nicolase Flamela

Le Marais • Domov legendárního alchymisty 15. století byl postaven roku 1407 a je tak jedním z nejstarších kamenných domů v Paříži. Podivné staré symboly na jeho zdech možná ukrývají tajný návod na proměnu cínu ve zlato.

Muzeum pařížských stok

Rive Gauche • Spletenec chodeb pod ulicemi Paříže, který Victor Hugo popisoval jako „smrdutý, divoký a zuřivý", láka zvědavé turisty na divy francouzského inženýrství již od roku 1889, kdy bylo Musée des Égouts otevřeno.

Tajný byt Gustava Eiffela

Faubourg Saint-Germain • Na vrcholu pařížské ikony se nachází byt, který si Eiffel nechal postavit, aby v něm mohl bavit smetánku pařížských vědců a taky aby mu ho všichni záviděli.

Ptačí trh

ostrov Cité • Každou neděli, kdy si prodejci květin dávají pauzu, převezmou jejich místo na tržišti prodejci ptactva a jejich klece, ze kterých se line pípání, vrkání a houkání.

Kaple svatého Vincence z Pauly

7. obvod • Za strohou fasádou této kaple poblíž Lucemburských zahrad na vrcholu vyřezávaného dřevěného schodiště střeženého párem mramorových soch leží v rubáši zahalené ostatky Vincence z Pauly. Kněz z 18. století v prosklené rakvi vypadá, jako by si jen na chvilku spočinul.

Arènes de Lutèce

St. Victor • Paříž je městem Notre-Damu, Hemingwaye, baru Harry's, Marie Antoinetty a „Krásných časů", na její římskou historii se však často zapomíná. Vy si ji můžete připomenout v pozůstatcích amfiteátru dávného města Lutetia, kde se neplatí vstupné a nebývají zde žádní turisté.

Glóby Ludvíka XIV.

Quartier de la Gare • Dva obří glóby vytvořené v 17. století během vlády Krále Slunce, zlatého věku francouzského umění, literatury a výzkumných cest, znázorňují Zemi a vesmír a oba si s jejich působivým průměrem 6 metrů můžete prohlédnout v Národní knihovně.

Museé Fragonard

PAŘÍŽ

V tomto muzeu tančí lidské plody irské tance společně s desetinohou ovcí, zatímco celé scéně přihlíží apokalyptický jezdec stáhnutý z kůže.

V roce 1766 byla v budově založena veterinární škola spolu se soukromou sbírkou. V muzeu jsou sbírky zasvěcené anatomii, fyzickým anomáliím, zvířecím kostrám a nemocem. Nejzajímavější je však kolekce figur stáhnutých z kůže, francouzsky tzv. *écorché*, kterou vytvořil Honoré Fragonard.

Ludvík XV. jmenoval Fragonarda profesorem na první veterinární škole v Lyonu a on zde začal stahovat zvířata z kůže a konzervovat jejich těla; to samé později prováděl i s těly lidí. *Écorché* sice měly sloužit jako učební pomůcky, Fragonard je však často stylizoval do různých póz a vytvářel tak malé příběhy. K nejznámějším příkladům *écorché* patří apokalyptický jezdec inspirovaný malbou Albrechta Dürera. Vysušené tělo bez kůže se skleněnýma očima je posazené na stejně ošetřeném těle koně ve skoku, který má v tlamě otěže.

Apokalyptický jezdec – mrtvý jezdec na koni stáhnutém z kůže

Fragonard v Lyonu působil 6 let, poté však začaly jeho výtvory děsit místní obyvatele. Byl propuštěn a nařčen ze šílenství. Veřejnost spatřila Fragonardovy *écorché* až roku 1991, kdy bylo muzeum znovu otevřeno veřejnosti.

7, avenue de Général de Gaulle, Maisons-Alfort. Muzeum leží v okrajové části Paříže, zastávka metra École Veterinaire de Maisons-Alfoet.
S 48.812714 V 2.422311

DÁLE V PAŘÍŽI A OKOLÍ

Dans le Noir?

Paříž • V tomto řetězci restaurací se navečeříte v naprosté tmě. Obsluhovat vás budou nevidomí číšníci.

Muzeum brýlí

Paříž • Malinkaté muzeum, ve kterém si můžete prohlédnout stovky slavných brýlí.

Muzeum svobodného zednářství

Paříž • Zde můžete nahlédnout do světa tajné společnosti.

Musée de la Contrefaçon

Paříž • Muzeum padělků, v jehož sbírkách najdete exempláře od padělaných propisek až po kalhoty.

Muzeum magie

Paříž • Muzeum dokumentující dějiny magie se nachází v přízemí domu, ve kterém žil markýz de Sade.

Musée d'Anatomie Delmas-Orfila-Rouviére

Paříž • Toto anatomické muzeum vlastní největší sbírku věnující se lidskému tělu ve Francii. Dodnes o něm však mnoho lidí vůbec neví.

Musée des Arts et Métiers

Paříž • Ve státním Muzeu umění a řemesel najdete sbírku vědeckých i průmyslových předmětů a je také domovem pravého Foucaultova kyvadla.

Psí hřbitov

Asniéres-sur-Seine • Hřbitov pro mazlíčky s hroby ze začátku 19. století.

Muzeum absintu

Auvers-sur-Oise • Poučte se o historii vynikajícího nápoje zvaného „zelená víla", který má údajně způsobovat halucinace, a dokonce i šílenství. Absint byl v Evropě i USA téměř 100 let zakázán.

Musée Mondial de l'Aérostation

Balleroy • V nejvyšším patře zámku se nachází muzeum věnované horkovzdušným balónům.

Dauphinovo srdce

Saint-Denis • V kryptě baziliky Saint-Denis je ve skleněné nádobě uchováno srdce Ludvíka XIV.

Krysí král

NANTES, PAYS DE LA LOIRE

V Muzeu přírodní historie se mezi krásnými vycpanými ptáky a lesklými minerály schovává velmi vzácný a nejspíš i padělaný exponát – krysí král. Podle lidových povídaček vznikne krysí král tak, že se několika jedincům zapletou ocasy do nerozvazatelného uzlu. Krysy jsou tak navždy spojené a nemůžou se hýbat, jejich přežití závisí na pomoci druhých, kteří jim nosí jídlo.

Krysí král v Nantes, který byl nalezen roku 1986, se ve skutečnosti skládá z devíti myší naložených v alkoholu. Je to jeden z několika podobných exponátů, přestože vědci považují jejich přirozený výskyt za více než nepravděpodobný.

12, rue Voltaire, Nantes. Zastávka metra Médiathèque.
S 47.212446 Z 1.564685